



PUUR VOOR
DE SCHOONMAAK

COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST IN HET SCHOONMAAK- EN GLAZENWASSERSBEDRIJF



**COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST IN HET
SCHOONMAAK- EN GLAZENWASSERSBEDRIJF**

VAN 1 JANUARI 2022 TOT EN MET 30 JUNI 2024

INCLUSIEF DE TUSSENTIJDSE WIJZIGINGEN PER 6 JULI 2023

Uitgave van de "Raad voor Arbeidsverhoudingen voor de
Schoonmaak- en Glazenwassersbranche"

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING SCHOONMAKEND NEDERLAND, FNV EN CNV VAKMENSEN	15
1 ALGEMENE BEPALINGEN	
Artikel 1 Definities en karakter van de CAO	19
Artikel 2 Verplichtingen van de werkgever	20
Artikel 3 Verplichtingen van de werknemer	21
Artikel 4 Onderaannemers	21
Artikel 5 Uitzendbureaus / Payroll	21
Artikel 6 Grensoverschrijdende arbeid	22
2 INHOUD EN WIJZIGING VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST	
Artikel 7 Inhoud arbeidsovereenkomst	23
Artikel 8 Wijzigingen tijdens de arbeidsovereenkomst	23
3 AARD EN DUUR VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST	
Artikel 9 Aard en duur van de arbeidsovereenkomst / proeftijd / uitzendkrachten	25
4 BEËINDIGING VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST	
Artikel 10 Beëindiging van de arbeidsovereenkomst	27
5 ARBEIDSDUUR EN ARBEIDSTIJD	
Artikel 11 Arbeidsduur	29
Artikel 12 Arbeidstijd en rusttijd	29
6 FUNCTIE-INDELING	
Artikel 13 Functie-indeling	31

7 LONEN EN TOESLAGEN

Artikel 14	Loongebouw	33
	<i>Loongebouw</i>	33
	<i>Inschaling en promotie</i>	34
	<i>Werknemers Participatiewet</i>	34
Artikel 15	Verhoging basisuurlonen	34
Artikel 16	Eindejaarsuitkering	35
Artikel 17	Consignatie / buiten werktijd bereikbaar zijn	35
Artikel 18	Toeslag bijzondere uren	36
Artikel 19	Feestdagen	36
Artikel 20	Toeslag overwerk	37
Artikel 21	Toeslagen voor overwerk en bijzondere uren	37
Artikel 22	Toeslag Bedrijfs hulpverlener	38
Artikel 23	Waarnemingstoeslag	38
Artikel 24	Vakantietoeslag	38

8 WIJZE VAN BETALING

Artikel 25	Wijze van betaling	39
------------	--------------------	----

9 VAKANTIE, BETAALD EN ONBETAALD VERLOF

Artikel 26	Vakantie	41
Artikel 27	Vakantie en arbeidsongeschiktheid	42
Artikel 28	Betaald verlof	42
Artikel 29	Extra vrije dag op de verjaardag of 1 mei	43
Artikel 30	Onbetaald verlof	43

10 ARBEIDSONGESCHIKTHEID EN GEZONDHEIDSBELEID

Artikel 31	Loondoorbetaling bij arbeidsongeschiktheid	45
Artikel 31A	Branchekaders gezondheidsbeleid	47

11 UITKERINGEN

Artikel 32	Uitkering bij overlijden	49
Artikel 33	Onwerkbaar weer	49

12 REISKOSTEN EN REISUREN

Artikel 34	Reiskosten- en reisurensregeling	51
	<i>Reiskosten</i>	51
	<i>Reisuren</i>	51
	<i>Reistijd chauffeur</i>	52
	<i>Reiskosten Arbodienst</i>	52
Artikel 35	Reiskosten Schiphol	52

13 OPLEIDING EN ONTWIKKELING

Artikel 36	Opleiding en ontwikkeling	53
	<i>Traject Nederlandse taal</i>	53
	<i>Basis(vak)opleiding en ontwikkeling</i>	53
Artikel 37	Bijdrage in kosten van opleidingen	54

14 WERKGELEGENHEID

Artikel 38	Werkgelegenheid bij contractswisseling	55
	<i>Voorwaarden aanbidding</i>	55
	<i>Inhoud en aanvaarding aanbidding</i>	56
	<i>Behoud rechten boven CAO</i>	57
	<i>Afkoop rechten boven CAO</i>	58
	<i>Jubileumregelingen en contractswisseling</i>	58
	<i>Informatieverplichtingen</i>	59
	<i>Bijzondere regels grote aanbestedingen</i>	60
	<i>Werknemers die niet in aanmerking komen voor een aanbidding</i>	60
	<i>Verhouding tot wetgeving</i>	60
Artikel 39	Ontslag	60

15 VOLWASSEN ARBEIDSRELATIE / KLACHTEN WERKDruk EN ONGEWENST GEDRAG

Artikel 40	Werkoverleg / jaargespreek	61
Artikel 41	Interne vacatures en waarschuwingsbrieven	61
Artikel 41A	Klachtenregeling werkdruk	61
Artikel 41B	Klachtencommissie ongewenst gedrag	62

16 VAKBONDSVOORZIENINGEN

Artikel 42	Vakbondsvoorzieningen	63
Artikel 42A	Kaderleden vakverenigingen en naleving CAO	64
Artikel 43	Vakbondscontributie	64

17 OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 44	Financiering Branche-orgaan (RAS)	65
Artikel 45	Dispensatie	65
Artikel 46	Geschillencommissie / Bindend advies procedure RAS	66
Artikel 47	Bedrijfstakpensioenfondsen	66
Artikel 47A	Eerder stoppen met werken in verband met zwaar werk	66
	<i>Volledig stoppen met werken</i>	66
	<i>Gedeeltelijk stoppen met werken</i>	67
	<i>Generatiepact</i>	68
Artikel 48	Inwerkingtreding en duur	68

18 CAO-DEEL VOOR SPECIALISTISCHE REINIGING (HIERNA TE NOEMEN: B-DEEL)

Artikel 1	Gelding	69
Artikel 2	Kenmerken specialistische reiniging	69
Artikel 3	Segmenten specialistische reiniging en functies	69
Artikel 4	Basis(vak)opleiding en ontwikkeling	70
Artikel 5	Consignatie	71
Artikel 6	Spaarurensysteem specialistische reiniging	71
Artikel 7	Reistijden- en reiskostenregeling	72
Artikel 8	Contractswisseling en onderaanneming	73

19 CAO-DEEL VOOR ADMINISTRATIEVE, ONDERSTEUNENDE EN LEIDINGGEVENDE FUNCTIES (HIERNA TE NOEMEN: C-DEEL)

Artikel 1	Gelding	75
Artikel 2	Referentiefuncties	76
Artikel 3	Minimumsalarisniveau	76

20 CAO-DEEL VOOR HOTELS (HIERNA TE NOEMEN: D-DEEL)

Artikel 1	Gelding	79
Artikel 2	Toeslag bijzondere uren	79
Artikel 3	Feestdagen en vakantie	79
Artikel 4	Behoud hogere weekendtoeslag bij contractswisseling	80
Artikel 5	Spaarurensysteem hotelschoonmaak	80

21 BIJLAGEN

Bijlage I	Dagloon	81
Bijlage II	Referentiefuncties in de Schoonmaak- en Glazenwassersbranche	82
Bijlage III	Loontabellen	84
Bijlage IIIA	Loontabellen vakantiekrachten en studenten / scholieren	87
Bijlage IIIA	Loontabellen vakantiekrachten en studenten / scholieren hotelschoonmaak	89
Bijlage IV	Overdrachtsprotocol vakantieuren, vakantietoeslag en spaaruren bij contractswisseling	91
Bijlage V	Model arbeidsovereenkomst voor arbeid met uitgestelde prestatieplicht	*
Bijlage VI	Modellen arbeidsovereenkomst voor arbeid in objecten met een vaste bedrijfssluiting: model spaarurenregeling of een scholencontract (met een ondergrens van 40 werkweken)	*
Bijlage VII	Geschillencommissie RAS	*
Bijlage VIII	Beroepsprocedure Functie-indeling	*
Bijlage VIIIA	Klachtenregeling werkdruk	*
Bijlage VIIIB	Klachtencommissie ongewenst gedrag	*
Bijlage IX	Procedure verlaging loon 2e ziektejaar	*
Bijlage IXA	Gezondheidsbeleid	*
Bijlage IXB	Verzuimprotocol	*
Bijlage X	Reglement Aanvulling Arbeidsovereenkomst in verband met vergoeding van de lidmaatschapskosten van een werknemersorganisatie	*
Bijlage XI	Reglement bijdrage in de kosten van opleidingstrajecten	*
Bijlage XII	Overzicht bijdragen in de opleidingskosten 2022	*
Bijlage XIIA	Toetsing wijze van examineren	*
Bijlage XIII	Arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden die van toepassing zijn op buitenlandse werkgevers en hun werknemers die tijdelijk in Nederland werkzaamheden komen verrichten	*
Bijlage XIV	Overzicht wettelijke verlofregelingen	92
Bijlage XV	Protocol bij de CAO in het Schoonmaak- en Glazenwassersbedrijf 2022-2024	*
Bijlage XVI	Regeling onwerkbaar weer	96
Bijlage XVII	Reglement Eerder stoppen met werken in verband met zwaar werk voor de schoonmaak- en glazenwassersbranche	*

* Deze bijlage is niet opgenomen in dit CAO boekje, maar wel beschikbaar op www.ras.nl.

REGISTER

1 mei	Artikel 29
Aanzegtermijn	Artikel 10
Arbeidsduur	Artikel 11
Arbeidsovereenkomst:	
- aard	Artikel 9
- beëindiging	Artikel 10
- inhoud	Artikel 7
- duur	Artikel 9
- wijziging	Artikel 8
Arbeidsongeschiktheid:	
- loondoorbetaling	Artikel 31
- vakantie	Artikel 27
Arbeidstijd en rusttijd	Artikel 12
Basisuurlonen	Artikel 14 en bijlage III
Bedrijfshulpverlener: toeslag	Artikel 22
Bedrijfstakingpensioenfonds	Artikel 47
Behoud hogere weekendtoeslag contractswisseling	Artikel 38 lid 5 en artikel 4 D-deel
Betaald verlof	Artikel 28
Betaling (wijze van)	Artikel 25
Branchekaders gezondheidsbeleid	Artikel 31A
Bijzondere uren: toeslag	Artikel 18 en 21
Buiten werktijd bereikbaar zijn	Artikel 17
Buitenlandse werkgevers	Artikel 6 en bijlage XIII
Bindend advies procedure RAS	Artikel 46
Consignatie	Artikel 17 en artikel 5 B-deel
Contractswisseling	Artikel 38 en bijlage IV
Contractswisseling en onderaanneming	Artikel 8 B-deel
Cyclische arbeid	Bijlage I
Doorwerken na AOW-leeftijd	Artikel 10 lid 8
Dagloon	Bijlage I
Definities	Artikel 1
Dispensatie	Artikel 45
Eerder stoppen met werk door zwaar werk	Artikel 47a en bijlage XVII
Eindejaarsuitkering	Artikel 16
Feestdagen	Artikel 18 lid 2, artikel 19 en artikel 3 D-deel
Functie-indeling	Artikel 13
Functies: referentiefuncties	Bijlage II en artikel 2 C-deel
Geschillencommissie RAS	Artikel 46
Gezondheidsbeleid	Bijlage IXA

Grensoverschrijdende arbeid	Artikel 6
Huwelijk	Artikel 28
Inwerkingtreding en duur CAO	Artikel 48
Interne vacatures	Artikel 41 lid 1
Inschaling	Artikel 14 lid 7 en 8
Jaargesprek	Artikel 40
Jeugdige werknemers	Artikel 14 lid 3 en 4
Kaderleden vakverenigingen en naleving CAO	Artikel 42A
Klachtencommissie ongewenst gedrag	Artikel 41B en bijlage VIIIB
Klachtenregeling werkdruk	Artikel 41A en bijlage VIIIA
Loondoorbetaling bij arbeidsongeschiktheid	Artikel 31
Loongebouw	Artikel 14
Loongroepindeling	Bijlage II en artikel 2 C-deel
Loontabellen	Bijlage III en artikel 3 C-deel
Loontabellen vakantiekrachten	Bijlage IIIA
Loontabellen vakantiekrachten hotelschoonmaak	Bijlage IIIA
Noodzakelijke reizen buitenland na overlijden	Artikel 28
Object gebonden kosten	Artikel 38 lid 5
Onbetaald verlof	Artikel 30
Onderaannemers	Artikel 4
Ontslag	Artikel 39
Onwerkbaar weer	Artikel 33 en bijlage XVI
Opleiding en ontwikkeling	Artikel 36
Opzegging	Artikel 10
Overdrachtsprotocol bij contractswisseling	Bijlage IV
Overgangstoelage	Artikel 14
Overlijden	Artikel 28 en 32
Overwerk: toeslag	Artikel 20 en 21
Participatiewet	Artikel 14 lid 10
Payroll	Artikel 5
Procedure verlaging loon 2de ziektejaar	Bijlage IX
Proeftijd	Artikel 9
Promotie	Artikel 14 lid 9
RAS	Artikel 44
Referentiefuncties	Bijlage II en artikel 2 C-deel
Regio	Artikel 1 lid 13
Reiskosten- en reisenregeling	Artikel 34 en artikel 7 B-deel
Reiskosten Schiphol	Artikel 35
Reiskosten Arbodienst	Artikel 34 lid 9
Reistijd chauffeur	Artikel 34 lid 8
Scholencontract	Artikel 9 lid 3 sub b en bijlage VI
Segmenten specialistische reiniging	Artikel 3 B-deel

Spaarurenregeling	Artikel 9 lid 3 sub b en bijlage VI
Spaarurensysteem hotelschoonmaak	Artikel 5 D-deel
Spaarurensysteem specialistische reiniging	Artikel 6 B-deel
Specialistische reiniging	Artikel 2 B-deel
Studenten / scholieren	Artikel 1 lid 12 en artikel 9
Studiekosten	Artikel 37 en bijlage XI
Toeslag voor:	
- bijzondere uren	Artikel 18 en artikel 2 D-deel
- bedrijfshulpverlener	Artikel 22
- cumulatie toeslagen	Artikel 21
- feestdagen	Artikel 18 lid 2 en artikel 3 D-deel
- overwerk	Artikel 20
- vakantietoelage	Artikel 24
- VET (vereenvoudigingstoelage)	Artikel 1 lid 10
- waarneming	Artikel 23
Toetsing wijze van examineren	Bijlage XIIA
Transitievergoeding	Artikel 10
Uitkering bij overlijden	Artikel 32
Uitzendbureaus	Artikel 5
Uitzendkrachten	Artikel 9
Vakantie	Artikel 26
Vakantie en arbeidsongeschiktheid	Artikel 27
Vakantie op niet-christelijke feestdagen	Artikel 26
Vakantieuren bij contractswisseling	Bijlage IV
Vakantiekracht	Artikel 9 lid 3 sub c / loontabel bijlage IIIA
Vakantietoelage	Artikel 24
Vakbondscontributie	Artikel 43
Vakbondsvoorzieningen	Artikel 42
Verhoging basisuurlonen	Artikel 15
Verjaardag	Artikel 29
Verlof:	
- betaald	Artikel 28 en 29
- onbetaald	Artikel 30
Verplichtingen:	
- werkgever	Artikel 2
- werknemer	Artikel 3 en 12
Verzuimprotocol	Bijlage IXB
Waarnemingstoelage	Artikel 23
Waarschuwingbrieven	Artikel 41 lid 2
Werkgelegenheid bij contractswisseling	Artikel 38
Werkoverleg	Artikel 40
Wijziging arbeidsovereenkomst	Artikel 8

COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST IN HET SCHOONMAAK- EN GLAZENWASSERSBEDRIJF

Tussen ondergetekenden:

Schoonmakend Nederland gevestigd te 's-Hertogenbosch,
als partij ter ene zijde

en de

1. FNV, gevestigd te Utrecht;
2. CNV Vakmensen, gevestigd te Utrecht;

elk als partij ter andere zijde;
welke verenigingen als rechtspersoon zijn erkend en tot het aangaan van
CAO's krachtens haar Statuten bevoegd zijn, is de volgende CAO aangegaan.

INLEIDING SCHOONMAKEND NEDERLAND, FNV EN CNV VAKMENSEN

Uitgangspunten

De schoonmaak is een belangrijke pijler waarop onze economie en onze samenleving rust. Dagelijks zorgen zo'n 150.000 schoonmakers, werkzaam bij duizenden schoonmaak-ondernemingen, op talloze plekken in ons land voor een schone en prettige werk- en leefomgeving. De schoonmaak bepaalt mede de uitstraling en de kwaliteit van leven in Nederland. Dit maakt ons werk waardevol.

Eensgezind zetten vakbonden, als vertegenwoordigers van de werknemers, en werkgevers zich in om de schoonmaak een sterke en aantrekkelijke sector te laten blijven: vernieuwend, economisch gezond, met ruimte voor persoonlijke ontwikkeling en met goede arbeidsverhoudingen. Samen voelen we de verantwoordelijkheid en de uitdaging om te zoeken naar slimme, vernieuwende ideeën en oplossingen: in het belang van werknemers, ondernemers, onze klanten en de Nederlandse samenleving. Goede sociale verhoudingen vinden we van groot belang.

Werknemers die dat willen, moeten zich kunnen blijven ontwikkelen: dat geeft zelfvertrouwen en versterkt hun positie op de arbeidsmarkt.

In het besef dat de schoonmaak een onderdeel van de 24-uurs economie is én arbeidsintensief werk betreft, streven werknemers en werkgevers naar een eigentijdse arbeidsrelatie. Daarbij hebben we aandacht voor duurzame inzetbaarheid, een leven lang leren en gezond werken. De schoonmaak wil een sector zijn waar werknemers zelf de talenten, kennis en vitaliteit die daarvoor nodig zijn, ontwikkelen en op peil houden. De werkgever ondersteunt en stimuleert dit.

Deze waarden vormen de basis voor de CAO. Een CAO die recht doet aan de wensen en belangen van werknemers, en tegelijkertijd ook rekening houdt met de aard van de onderneming. In de CAO zelf beschrijven we de thema's concreet.

Volwassen arbeidsrelatie

Werknemers en werkgevers vinden een goede werkrelatie een wederzijds belang. Vertrouwen en respect zijn de basis voor een succesvolle samenwerking. Dat begint met open communicatie en begrip voor elkaars positie, rol en verantwoordelijkheid en komt tot uiting in een gelijkwaardige en respectvolle omgang met elkaar. In dat perspectief vinden we het ook wenselijk dat werknemers voor minimaal 1 uur werk worden opgeroepen voor zover dat dit aansluit bij hun wens en persoonlijke situatie.

Een werknemer mag van zijn werkgever verwachten dat deze ervoor zorgt dat mensen prettig en veilig kunnen werken.

We benadrukken dat we binnen onze branche agressie, (seksuele) intimidatie, discriminatie, pesten of andere vormen van ongewenst gedrag niet zullen tolereren. Iedere klacht op dit gebied verdient en krijgt onmiddellijke aandacht. Werknemers mogen erop vertrouwen dat elke uiting van ongewenst gedrag onmiddellijk wordt aangepakt.

Deze principes zijn terug te zien in de arbeidsvoorwaarden, arbeidsomstandigheden en ontwikkelingsmogelijkheden. Regelmatig overleg tussen werknemer en werkgever vinden we niet meer dan normaal.

Dit zijn de verschillende vormen van overleg:

1. Regelmatig werkoverleg waarbij voor de werknemer belangrijke onderwerpen kunnen worden besproken, zoals: werkdruk, werkafwisseling, preventieve maatregelen, verbetervoorstellen, werktijden, afspraken met de opdrachtgever en uitkomsten van controles. Ook het proces van aanbesteding en een jaarlijks overleg met de opdrachtgever maken hier deel van uit. De dialoog tussen leidinggevende en werknemer vormt de basis voor samenwerking en invulling van de werkzaamheden. Dat kunnen we op verschillende manieren doen: van dagstarts en werkoverleggen tot jaarlijkse evaluatiegesprekken.
2. Een jaarlijks functionerings- en loopbaangesprek waarbij wederzijdse tevredenheid, belangstelling van de werknemer, opleidingsbehoefte en kennis, kunde en vaardigheden besproken kunnen worden.
3. Tussentijds overleg als werknemer en/of werkgever daar aanleiding toe zien.
4. In geval van signalering van onregelmatigheden in / ernstige verstoring van de arbeidsrelatie is het gebruikelijk dat eerst hoor en wederhoor wordt toegepast.

Goed werknemerschap houdt op zijn beurt in dat werknemers met een positieve insteek in hun werk staan, betrokken en gemotiveerd zijn en aandacht schenken aan hun fysieke en mentale conditie.

Duurzame inzetbaarheid

Hieronder verstaan we dat een werknemer tot aan zijn pensioen gezond en prettig kan (blijven) werken. Op het gebied van duurzame inzetbaarheid zetten we in op drie pijlers: gezondheid (vitaliteit), betrokkenheid en ontwikkeling. Zowel werknemer als werkgever dragen hier verantwoordelijkheid voor.

Schoonmaak is fysiek belastend werk. Daarom blijven we zoeken naar manieren om de effecten daarvan te beperken. Dit kan door het aanbrengen van meer variatie in werkzaamheden, het verminderen van de werkbelasting op oudere leeftijd (minder uren met beperkte financiële gevolgen) en het werken met ondersteunende materialen en middelen.

We willen werknemers inspraak geven bij het bepalen van de uitvoering van het werk, gericht op passende werkdruk.

Economisch gezond

Met elkaar staan we voor een aantrekkelijke en economisch gezonde sector die zich kenmerkt door:

1. een duidelijk toegevoegde waarde voor opdrachtgevers
2. aantrekkelijke banen met concurrerende arbeidsvoorwaarden
3. relevante vacatures stellen we eerst intern open, zodat werknemers die meer uren zouden willen werken, kunnen solliciteren
4. een reële ondernemersbeloning
5. een gestage omzetgroei voor de komende jaren
6. investeringen in de kwaliteit van mensen en middelen

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

DEFINITIES EN KARAKTER VAN DE CAO

In deze overeenkomst wordt verstaan onder:

1. Schoonmaakbedrijf, dan wel glazenwassersbedrijf:
iedere onderneming, die haar hoofd- of nevenberoep maakt van het op een door de opdrachtgever bepaalde locatie regelmatig of eenmalig schoonmaken, dan wel glazenwassen in, op, van of aan gebouwen, woningen, straten/ wegen, (huisvuil-)containers, terreinen en/of verkeersmiddelen, een en ander in de ruimste zin van het woord. Ook als gewerkt wordt via een platformconstructie is er sprake van een schoonmaakbedrijf. Indien overwegend sprake is van rioolreinigingsactiviteiten is de CAO niet van toepassing.
2. Werkgever:
Iedere natuurlijke of rechtspersoon die een bedrijf uitoefent als bedoeld in lid 1.
3. Werknemer:
Iedere man of vrouw die op basis van een arbeidsovereenkomst bij een werkgever als bedoeld in lid 2 werkt in een functie die is ingedeeld met inachtneming van de referentiefuncties genoemd in bijlage II en welke functies volgens het Orbasysteem niet hoger gewogen worden dan 100 punten (aangevuld met de functies (ambulant) objectleider algemeen schoonmaakonderhoud niveau II en III). Ook is er sprake van een werknemer als er feitelijk schoonmaakwerkzaamheden worden verricht via een platformconstructie. Deze definitie van werknemer geldt niet voor degenen die onder het C-deel van deze CAO vallen.
4. a. Uitzendkracht:
De uitzendkracht zoals bedoeld in artikel 7:690 BW die via een uitzendbureau bij het schoonmaak- of glazenwassersbedrijf werkt, evenals de buitenlandse uitzendkracht die via een buitenlands uitzendbureau in de branche werkt.
b. Payroll:
De payrollkracht die via een payrollbedrijf bij het schoonmaak- of glazenwassersbedrijf werkt, evenals de buitenlandse payrollkracht die via een buitenlands payrollbedrijf in de branche werkt.
5. Vakvereniging(en):
FNV, CNV Vakmensen, en andere vakverenigingen, zowel afzonderlijk als gezamenlijk.
6. Basisuurloon:
Bruto uurloon genoemd in artikel 14 van de CAO.

7. **Uurloon:**
Het bruto loon per uur, inclusief alle toeslagen die voor de werknemer gelden, maar exclusief de vakantietoeslag, de eindejaarsuitkering en de betaling van overwerk.
8. **Loon:**
Het bruto loon per betaalperiode van 4 weken of per maand, inclusief alle toeslagen, maar exclusief de vakantietoeslag en eindejaarsuitkering.
9. **Dagloon:**
Bruto loon per dag vastgesteld overeenkomstig bijlage I.
10. **VET:**
Het nominale bedrag als toeslag op het basisuurloon die verband houdt met:
 - de vereenvoudiging van de CAO in 2008 en welk bedrag voor de individuele werknemer per 1 april 2008 dan wel overeenkomstig artikel 23 CAO 2010-2011 is vastgesteld; en/of
 - het per 1 juli 2014 vervallen van de gevarentoeslag overeenkomstig artikel 6 B-deel voor specialistische reiniging 2014-2016.
11. **Echtgeno(o)t(e):**
Als er in de CAO wordt gesproken over een echtgeno(o)t(e), dan wordt daarmee ook de levenspartner bedoeld waarmee de werknemer een geregistreerd partnerschap of een notarieel samenlevingscontract heeft.
12. **Studenten / scholieren**
Personen die in beginsel school of studie volgen en daarnaast werken.
13. **Regio:**
Het geografisch gebied waarbinnen de werknemer werkzaam is en dat begrensd wordt door een gebied ter grootte van 30 kilometer vanaf het woonadres bij aanvang van de arbeidsovereenkomst dan wel het woonadres na verhuizing.
14. **Karakter van de CAO:**
Deze CAO heeft een minimum karakter. Dat wil zeggen dat minimaal de in deze CAO opgenomen bepalingen toegepast dienen te worden.

Artikel 2

VERPLICHTINGEN VAN DE WERKGEVER

1. De werkgever moet alle afspraken die in deze CAO staan nakomen.
2. De werkgever geeft de werknemer een CAO-boekje.
3. De werkgever verzoekt de werknemer om bij indiensttreding aan te geven of de werknemer nog een ander dienstverband heeft. Zie ook artikel 12 lid 2 CAO.

Artikel 3

VERPLICHTINGEN VAN DE WERKNEMER

1. De werknemer moet alle verplichtingen die in deze CAO staan naleven.
2. De werknemer moet alle hulpmiddelen die de werkgever verstrekt, tijdens het werk gebruiken en deze behoorlijk onderhouden. Als de werknemer uit dienst treedt, moeten alle hulpmiddelen in goede staat weer bij de werkgever worden ingeleverd.
3. De werknemer die ook voor een andere werkgever werkt, moet dat bij zijn of haar werkgever melden. Zie ook artikel 12 lid 2 CAO.
4. Een werknemer mag niet als zelfstandige een eigen schoonmaakbedrijf voeren.

Artikel 4

ONDERAANNEMERS

De onderaannemer moet alle bepalingen in de CAO in het Schoonmaak- en Glazenwassersbedrijf naleven, behalve als er een andere CAO van toepassing is. De aannemer controleert de naleving hiervan. De onderaannemer zal hiertoe de gevraagde gegevens overleggen aan de aannemer.

Artikel 5

UITZENDBUREAUS / PAYROLL

1. De werkgever moet zich ervan verzekeren dat deze CAO ook wordt nageleefd ten aanzien van uitzendkrachten die bij hem te werk zijn gesteld.
2. Indien het uitzendbureau beschikt over een NEN4400-1 of NEN4400-2 (voor buitenlandse uitzendbureaus) certificaat en de werkgever een kopie daarvan in zijn administratie bewaart, voldoet de werkgever aan het gestelde in lid 1.
3. Gebruik maken van uitzendkrachten en/of payrollkrachten zal ten hoogste 7,5% van het totaal aantal werkuren van de onderneming per kwartaal mogen bedragen. Calamiteitenwerkzaamheden vallen niet onder deze regeling. Midden- en kleinbedrijven met een omzet van minder dan € 10 miljoen per jaar vallen niet onder deze regeling.
4. In geval van payroll voor meer dan 7,5% zoals genoemd in voorgaand lid, dient de werkgever met het payrollbedrijf af te spreken dat:
 - de bepalingen van deze CAO integraal worden toegepast door het payrollbedrijf;
 - over de gehele loonsom bedrijfstakheffingen worden afgedragen;
 - de gedetacheerde werknemers worden aangemeld bij het bedrijfstakpensioenfonds voor het Schoonmaak- en Glazenwassersbedrijf.

Artikel 6

GRENSOVERSCHRIJDENDE ARBEID

1. In overeenstemming met de Wet arbeidsvoorwaarden gedetacheerde werknemers in de Europese Unie, zijn de algemeen verbindend verklaarde bepalingen uit deze CAO die zijn opgenomen in bijlage XIII van toepassing op gedetacheerde werknemers die tijdelijk vanuit het buitenland ter beschikking worden gesteld aan een werkgever die in de hoedanigheid als opdrachtgever valt onder de werkingssfeer van deze CAO. Dit geldt eveneens indien wordt gewerkt met buitenlandse onderaannemers of buitenlandse uitzendbureaus.
2. Artikel 2A, leden 4 en 5, Wet AVV zijn van toepassing op detacheringen die langer dan 12 maanden duren.
3. De CAO is niet van toepassing op arbeidsovereenkomsten die door vreemd recht worden beheerst waarbij een gelijkwaardige of betere bescherming wordt geboden dan in de opgenomen punten in de Wet arbeidsvoorwaarden gedetacheerde werknemers in de Europese Unie.

INHOUD EN WIJZIGING VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST

Artikel 7

INHOUD ARBEIDSOVEREENKOMST

Bij indiensttreding is de werkgever verplicht een schriftelijke arbeidsovereenkomst aan te gaan met de werknemer. Deze overeenkomst moet gebaseerd zijn op deze collectieve arbeidsovereenkomst (CAO).

De werkgever vermeldt in de arbeidsovereenkomst in ieder geval:

- de datum van indiensttreding;
- de duur (bepaalde of onbepaalde tijd);
- de bij aanvang van de arbeidsovereenkomst geldende werktijden;
- het aantal uren per week;
- de functieaanduiding en de daarbij behorende loongroep (volgens bijlage II);
- de regio en het object waar de werknemer bij aanvang van de arbeidsovereenkomst werkzaam is.

Artikel 8

WIJZIGINGEN TIJDENS DE ARBEIDSOVEREENKOMST

1. De werknemer zal binnen redelijke grenzen een verandering van de werktijden en/of werkzaamheden en/of het object waar gewerkt wordt en/of de wijze waarop de werkzaamheden worden uitgevoerd accepteren.
2. De werkgever zal hierbij rekening houden met de gerechtvaardigde belangen van de werknemer. De werkgever dient een zwaarwichtig belang te hebben in de zin van artikel 7:613 BW.
3. Als een werknemer een andere functie gaat verrichten of als er door gewijzigde omstandigheden andere toeslagen van toepassing zijn, dan gelden die nieuwe toeslagen en het nieuwe (functie-)loon vanaf het moment van de wijziging.

AARD EN DUUR VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST

Artikel 9

AARD EN DUUR VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST / PROEFTIJD / UITZENDKRACHTEN

1. De arbeidsovereenkomst kan worden aangegaan voor onbepaalde tijd of voor bepaalde tijd. Met dezelfde werknemer kunnen binnen een periode van 24 maanden maximaal 3 arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd worden gesloten die elkaar opvolgen met een onderbreking van niet meer dan 6 maanden. Het aangaan van een arbeidsovereenkomst waardoor de genoemde periode van 24 maanden en/of het aantal van 3 arbeidsovereenkomsten wordt overschreden, zonder dat een onderbreking van meer dan 6 maanden heeft plaatsgevonden, leidt van rechtswege tot een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd. Voor het overige is artikel 7:668a van het Burgerlijk Wetboek van toepassing.
2. Een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd die stilzwijgend is verlengd, wordt geacht te zijn aangegaan voor onbepaalde tijd.
3. De volgende 5 bijzondere omstandigheden kunnen gelden:
 - a. Als er sprake is van een arbeidsrelatie waarbij de werkzaamheden met zich meebrengen dat het aantal te werken uren per periode aanmerkelijk wisselend is, kan een arbeidsovereenkomst met uitgestelde prestatieplicht worden overeengekomen. Voor deze arbeidsovereenkomst geldt een minimum van 8 uur per periode van 4 weken. Er wordt gebruik gemaakt van het model dat als bijlage V bij deze CAO is opgenomen.
 - b. Als een werknemer werkzaam is op een object met een vaste bedrijfssluiting (met een minimale sluiting van 6 weken per kalenderjaar) kan de werknemer kiezen uit een arbeidsovereenkomst met een spaarurenregeling of een scholencontract (met een ondergrens van 40 werkweken per kalenderjaar). Er wordt gebruik gemaakt van de modellen die in bijlage VI bij deze CAO zijn opgenomen.
 - c. Als een werknemer uitsluitend tussen half juni en half september werkzaam is, kan deze worden ingezet als vakantiekracht. De vakantiekracht ontvangt een loon inclusief vakantieopbouw (10%) en vakantietoeslag (8%). Hiervoor geldt de volgende berekening: loon +10% + 8%. Dit in afwijking op de artikelen 24 lid 1 en 26 lid 8 CAO. Voor het D-deel wordt gerekend met 10,5% vakantieopbouw. De loontabellen staan in bijlage IIIA.
 - d. Studenten en scholieren kunnen een loon inclusief vakantieopbouw en vakantietoeslag ontvangen zoals aangegeven onder punt c. Dit onder de volgende voorwaarden:
 - In de arbeidsovereenkomst staat dat de vakantietoeslag en vakantieuren maandelijks (of per 4 weken) of per week worden betaald;

- Op de loonspecificatie (artikel 25 CAO) wordt onderscheid gemaakt tussen het (uur-)loonbedrag, de vakantietoelage en de betaling voor de vakantieuren;
 - De werkgever moet erop toezien dat de werknemer minimaal de wettelijke vakantieuren opneemt;
 - De werknemer mag geen financieel nadeel hebben van het uitbetalen van een all-in loon.
- e. Vakantiekrachten en studenten / scholieren kunnen er tot aan de vakvolwassen leeftijd (20 jaar) voor kiezen om het loon wekelijks betaald te krijgen indien de werkgever die mogelijkheid biedt.
4. Bij aanvang van de arbeidsovereenkomst zijn er de volgende mogelijkheden:
- Bij een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd kan een proeftijd van maximaal 2 maanden worden overeengekomen;
 - Bij een arbeidsovereenkomst van langer dan 6 maanden en korter dan 24 maanden kan een proeftijd van maximaal 1 maand worden overeengekomen;
 - Bij een arbeidsovereenkomst van 6 maanden of korter kan geen proeftijd worden overeengekomen.
5. Bij het verlengen van een arbeidsovereenkomst kan slechts een proeftijd worden overeengekomen voor zover sprake is van een nieuwe functie. Bij onvoldoende functioneren in de nieuwe functie zal binnen de proeftijd de oude functie met de daarbij behorende arbeidsvoorwaarden aan de werknemer worden aangeboden.
6. Indien de wet hieromtrent wijzigt, zonder dat daarvan bij CAO mag worden afgeweken in de zin van dit artikel, zijn de nieuwe wettelijke bepalingen van toepassing.
7. De werkgever kan een uitzendkracht voor maximaal 12 maanden inlenen. Voor het berekenen van deze termijn worden uitzendperioden samengeteld die elkaar opvolgen binnen 6 maanden en uitzendperioden bij werkgevers in concernverband.
8. De som van het uitzendwerk -aansluitend gevolgd door maximaal 2 arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd- bedraagt maximaal 24 maanden.
9. Een uitzendkracht die 12 maanden is ingeleend bij een werkgever heeft, indien de werkzaamheden binnen 6 maanden worden voortgezet, recht op een arbeidsovereenkomst bij deze werkgever. Het betreft:
- een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd of;
 - maximaal 2 opeenvolgende arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd voor in totaal maximaal 12 maanden.

BEËINDIGING VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST

Artikel 10

BEËINDIGING VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST

De arbeidsovereenkomst kan op de volgende wijzen worden beëindigd:

1. Door wederzijds goedvinden van werkgever en werknemer, op een gezamenlijk te bepalen tijdstip.
2. Tijdens de proeftijd zonder inachtneming van een opzegtermijn.
3.
 - a. De arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd van korter dan 6 maanden eindigt van rechtswege.
 - b. Voor de arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd van 6 maanden of langer geldt een aanzegplicht, waarbij de werkgever uiterlijk 1 maand voor de einddatum aangeeft of de arbeidsovereenkomst wordt verlengd en onder welke voorwaarden.
4. Door opzegging door de werknemer.
Bij het beëindigen van de arbeidsovereenkomst moet 1 maand opzegtermijn, beginnend op zaterdag, in acht worden genomen.
5. Door opzegging door de werkgever.
Bij het beëindigen van de arbeidsovereenkomst door opzegging moet, na toestemming van het UWV, de volgende opzegtermijn, beginnend op zaterdag, in acht worden genomen:
 - a. korter dan 5 dienstjaren: 1 maand;
 - b. 5 dienstjaren of langer, maar korter dan 10 dienstjaren: 2 maanden;
 - c. 10 dienstjaren of langer, maar korter dan 15 dienstjaren: 3 maanden;
 - d. 15 dienstjaren of langer: 4 maanden.
 Bij het berekenen van de opzegtermijn wordt het aantal dienstjaren bij een vorige werkgever meegenomen indien de werknemer als gevolg van een contractswisseling in dienst is getreden bij de werkgever.
6. Door ontbinding door de kantonrechter.
7. Wegens een dringende reden als bedoeld in artikel 7:678 en 7:679 van het Burgerlijk Wetboek.
8. De arbeidsovereenkomst eindigt van rechtswege, zonder dat daarvoor opzegging vereist is, op de dag waarop de werknemer de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt, tenzij door partijen een latere datum overeen is gekomen. Werknemer kan ook eerder stoppen met werken via de regeling van artikel 47A CAO.
9. Als een arbeidsovereenkomst wordt aangegaan met een bestaande of nieuwe werknemer die de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt, dan geldt voor die arbeidsovereenkomst de Wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd in plaats van de artikelen 9, 10 en 31 van deze CAO.

10. De CAO volgt het wettelijk systeem van de transitievergoeding (artikel 7:673 BW). Voor het berekenen van de transitievergoeding wordt het aantal dienstjaren bij een vorige werkgever meegenomen indien de werknemer als gevolg van een contractswisseling in dienst is getreden bij de werkgever.
11. Indien de wet hieromtrent wijzigt, zonder dat daarvan bij CAO mag worden afgeweken in de zin van dit artikel, zijn de nieuwe wettelijke bepalingen van toepassing.

ARBEIDSDUUR EN ARBEIDSTIJD

Artikel 11

ARBEIDSDUUR

De normale arbeidsduur bedraagt gemiddeld 38 uur tot maximaal 48 uur per week over een periode van 4 weken.

Artikel 12

ARBEIDSTIJD EN RUSTTIJD

1. De Arbeidstijdenwet (ATW) is van toepassing.
2. De artikelen 5:15 lid 6 en 7 ATW regelen wat werkgevers en werknemers moeten doen om zich aan de ATW te houden als een werknemer meerdere werkgevers heeft;
 - a. Als een werknemer in dienst treedt, vraagt de werkgever of de werknemer ook bij andere werkgevers werkt. En zo ja, hoeveel uur hij bij die andere werkgevers werkt en wat de werktijden zijn. Als een werknemer ook bij andere werkgevers werkt, overlegt de werkgever met de werknemer om ervoor te zorgen dat de ATW niet overtreden wordt. De werkgever mag zo vaak als nodig vragen of een werknemer meerdere werkgevers heeft.
 - b. Een werknemer die bij meer dan één werkgever werkt (binnen of buiten de schoonmaakbranche) moet dit altijd bij elke werkgever melden. Ook als de werkgever er niet naar vraagt. Werknemer meldt aan de werkgever hoeveel uren hij werkt en op welke tijden. Ook als het aantal uren en/of de werktijden wijzigen moet de werknemer dit direct melden bij elke werkgever. Ook als de werkgever hier niet naar vraagt.
3. Voor de werknemer die gedurende de normale arbeidsduur werkzaam is in een rooster waarbij zowel gedurende de daguren, avonduren als de nachturen werkzaamheden kunnen worden verricht, zijn de volgende bepalingen van toepassing:
 - a. het rooster dient uiterlijk 4 weken van tevoren bekend te worden gemaakt aan de werknemer.
 - b. een dienst zal minimaal 4 uur en maximaal 9 uur per dag bedragen en er zal geen sprake zijn van gebroken diensten.
 - c. de normale arbeidsduur van gemiddeld 38 uur per week zal in afwijking van artikel 11 bereikt worden over gemiddeld 12 weken.
 - d. per 52 weken bedraagt het aantal nachtdiensten eindigend na 2.00 uur maximaal 140, of maximaal 38 uur arbeid tussen 0.00 uur en 6.00 uur per 2 weken.
 - e. gedurende een loonperiode van 4 weken worden maximaal 20 diensten ingeroosterd.

4. De werknemer die werkzaam is in een dienst van ten minste 4,5 uur waarbij minimaal 1 uur werktijd valt tussen 0.00 en 6.00 uur, heeft recht op een pauze van 0,5 uur tijdens deze dienst. Deze pauze wordt doorbetaald op basis van het uurloon overeenkomstig artikel 1 lid 7 CAO.
5. Als de werkgever nieuwe werkzaamheden opdraagt aan een werknemer die zijn of haar normale werkzaamheden al heeft beëindigd, dan wordt de tijd tussen de normale en de nieuwe werkzaamheden als arbeidstijd beschouwd met een maximum van een uur.

FUNCTIE-INDELING

Artikel 13

FUNCTIE-INDELING

1. De werkgever is verplicht de functie van de werknemer in een loongroep in te delen met inachtneming van de referentiefuncties en de Niveau Onderscheidende Kenmerken (NOK's) genoemd in bijlage II¹ en beschikbaar op www.ras.nl.
Als een werknemer het niet eens is met de indeling van zijn functie, kan hij of zij gebruik maken van de beroepsprocedure of kan de RAS worden verzocht om de functie te laten wegen volgens het Orbasysteem op basis van een door werkgever en werknemer geaccordeerde functiebeschrijving. De kosten voor de werkgever of de werknemer worden door de RAS vergoed. Voor de beroepsprocedure wordt verwezen naar bijlage VIII.
2. De referentiefuncties worden om de vijf jaar bijgewerkt.
3. Een werknemer kan in meerdere functies worden ingedeeld onder de voorwaarde dat er sprake is van het uitvoeren van verschillende functies op verschillende objecten. Als de werknemer verschillende functies op een object heeft, worden alle uren volgens het hoogste uurloon betaald.

¹ Voor een beschrijving van referentiefuncties kan het functiehandboek op www.ras.nl worden geraadpleegd.

LONEN EN TOESLAGEN

Artikel 14

LOONGEBOUW

Loongebouw

1. Het loongebouw gaat uit van 6 loongroepen (loongroep 1 tot en met 6). Alle schalen hebben een beginsalaris (trede 0) en 4 treden.
- 1a. Op 1 januari 2024 vervalt trede 0. Dit heeft de volgende gevolgen:
 - a. Werknemers die op 31 december 2023 in trede 0 zitten, worden vanaf 1 januari 2024 ingedeeld in trede 1. Verdere doorgroei in dienstjaren (trede 2 en verder) is vanaf 1 januari van een volgend kalenderjaar.
 - b. Werknemers die vanaf 1 januari 2024 nieuw in dienst treden, worden ingedeeld in trede 1. Verdere doorgroei in dienstjaren (trede 2 en verder) is vanaf een jaar na indiensttreding.
2. De werknemer ontvangt tenminste het basisuurloon dat overeenkomt met zijn leeftijd of aantal dienstjaren van de loongroep waarin zijn functie is ingedeeld overeenkomstig bijlage II.
3. De jeugdlonen bestaan uit een percentage van het basisuurloon bij 0 dienstjaren.
4. Het basisuurloon van een jeugdige werknemer wordt verhoogd met ingang van de betaalperiode waarin zijn verjaardag valt.
5. Vanaf 1 april 2022 start de opbouw van dienstjaren vanaf 20 jaar en ouder. Het aantal dienstjaren bij een vorige werkgever wordt meegenomen indien de werknemer als gevolg van een contractwisseling in dienst is getreden bij de werkgever. De loonsverhoging op grond van dienstjaren gaat in op de eerste dag van de betaalperiode waarin het betreffende aantal dienstjaren wordt bereikt.
6. Indien de werknemer 6 maanden of langer in de voorafgaande 12 maanden wegens arbeidsongeschiktheid (niet zijnde zwangerschaps- en bevallingsverlof) of onbetaald verlof niet heeft gewerkt, kan de werkgever besluiten geen dienstjaar toe te kennen.

Inschaling en promotie

7. Inschaling van nieuwe werknemers vindt plaats op grond van de aard van de werkzaamheden en de bijbehorende eisen. Bij deze inschaling wordt uitgegaan van het aanvangssalaris behorende bij de functie, op basis van relevante ervaring kan de werkgever hiervan afwijken.
8. Voor een werknemer die een dienstverband heeft gehad en na afloop van de arbeidsovereenkomst binnen een periode van een jaar wederom bij dezelfde werkgever in dezelfde functie in dienst treedt, zullen voor de inschaling de eerder opgebouwde dienstjaren blijven bestaan.
9. Indien een werknemer promotie maakt en wordt ingedeeld in een hogere functie- en loongroep vervallen de dienstjaren voor wat betreft de inschaling in de nieuwe loongroep. De werknemer wordt, ongeacht zijn dienstjaren, ingeschaald in het naastliggende hogere basisuurloon in de nieuwe loongroep. Op deze wijze gaat de werknemer er financieel op vooruit. Doorgroei in dienstjaren vindt plaats vanaf één jaar na deze promotie en gaat in op de eerste dag van de betaalperiode waarin het betreffende dienstjaar wordt bereikt.

Werknemers Participatiewet

10. De volgende werknemers kunnen worden beloond volgens het wettelijk minimumloon:
 - Werknemers die in aanmerking komen voor loonkostensubsidie op basis van de Participatiewet;
 - Wajongers die onder de Participatiewet vallen voor zover zij in aanmerking komen voor loondispensatie (via het UWV).

Artikel 15

VERHOOGING BASISUURLONEN

1. Bij een CAO-loonsverhoging worden de basisuurlonen verhoogd.
2. De basisuurlonen worden als volgt verhoogd:
 - 3,4% per 1 april 2022. Bij betaling per 4 weken met ingang van periode 4 2022 en bij betaling per maand per 1 april 2022;
 - 2,75% per 1 april 2023. Bij betaling per 4 weken met ingang van periode 4 2023 en bij betaling per maand per 1 april 2023;
 - 3,5 % per 1 november 2023;
 - 3% per 1 januari 2024;
 - 5,5% per 30 juni 2024.

Dit leidt tot de loontabellen die zijn opgenomen in bijlage III.

Artikel 16

EINDEJAARSUITKERING

1. Er wordt een eindejaarsuitkering uitbetaald door de werkgever. De werknemer komt in aanmerking voor de eindejaarsuitkering, als de werknemer op 31 december van het kalenderjaar (of bij einde dienstverband) ten minste 6 maanden onafgebroken in dienst is bij een werkgever.
2. De eindejaarsuitkering bedraagt 4,5% in 2022, 4,75% in 2023 en 5% in 2024 en wordt berekend over het bruto-inkomen in de referteperiode.
3. Onder bruto-inkomen wordt hier verstaan: het in de referteperiode door de werknemer bij de werkgever verdiende loon inclusief alle toeslagen met uitzondering van de vakantietoeslag en VET.
4. De eindejaarsuitkering wordt betaald vóór 15 december van het jaar. Dit met inachtneming van de leden 5 en 7 van dit artikel.
5. De eindejaarsuitkering wordt berekend over het bruto-inkomen in de referteperiode. Onder referteperiode wordt hier verstaan:
 - a. *Bij betaling van het loon per maand*
De verdiensten op basis van het uurloon in de maanden januari tot en met november gedeeld door 11 en vervolgens vermenigvuldigd met 12
 - b. *Bij betaling van het loon per 4 weken*
De verdienste op basis van het uurloon in de loonperioden 1 tot en met 12 gedeeld door 12 en vervolgens vermenigvuldigd met 13.
6. Bij einde dienstverband bij een werkgever of bij contractswisseling gedurende de referteperiode wordt de eindejaarsuitkering, berekend over het tot dan toe in de referteperiode verdiende bruto-inkomen, direct uitbetaald door de werkgever aan de werknemer.
7. De eindejaarsuitkering wordt met inachtneming van de fiscale regels netto uitgekeerd als een reiskostenvergoeding voor woon-werkverkeer. Het deel dat niet binnen de fiscale regels als netto reiskostenvergoeding kan worden uitbetaald, wordt bruto uitbetaald.

Artikel 17

CONSIGNATIE / BUITEN WERKTIJD BEREIKBAAR ZIJN

1. De (ambulant)objectleider die buiten de overeengekomen werktijd direct oproepbaar moet zijn, ontvangt een consignatietoeslag van € 1,- bruto per geconsigneerd uur.
2. Voor de overige werknemers geldt dat er geen verplichte bereikbaarheid buiten werktijd van toepassing is, tenzij in overleg met de werknemer andere afspraken zijn gemaakt.

Artikel 18

TOESLAG BIJZONDERE UREN

1. Werknemers die 's avonds, 's nachts, in de weekends of op feestdagen werken, krijgen de volgende toeslagen (in procenten) over het basisuurloon (inclusief overgangstoelage):

	MA	DI	WO	DO	VR	ZA	ZO	FE
00.00 - 06.00 uur	50	30	30	30	30	50	50	150
06.00 - 21.30 uur	0	0	0	0	0	50	50	150
21.30 - 24.00 uur	30	30	30	30	50	50	50	150

Voor werknemers werkzaam in hotels geldt een afwijkende regeling die is opgenomen in het D-deel van deze CAO.

2. Feestdagen zijn:
 - Nieuwjaarsdag;
 - 1^e en 2^e Paasdag;
 - Hemelvaartsdag;
 - 1^e en 2^e Pinksterdag;
 - 1^e en 2^e Kerstdag;
 - Koningsdag;
 - 5 mei in lustrumjaren: in 2025.

Artikel 19

FEESTDAGEN

De volgende situaties kunnen zich voordoen:

- Er wordt gewerkt op een feestdag. Er geldt een toeslag van 150% op het basisuurloon.
- Het object is op de feestdag gesloten en de werknemer werkt normaal gesproken op deze dag op dit object. De werknemer ontvangt dan zijn normale loon.
- De werknemer is ingeroosterd op een feestdag maar wil een vrije dag. De werknemer kan de werkgever verzoeken om vrij te zijn. De werknemer komt dan in aanmerking voor doorbetaling van zijn loon, maar niet voor de feestdagtoelage. Er worden geen vakantieuren ingehouden.

Artikel 20

TOESLAG OVERWERK

1. Van overwerk is sprake:
 - a. Bij een arbeidsovereenkomst van 38 uur of minder per week:
 - na het 9^e uur per dienst of dag, of;
 - per loonperiode volgens onderstaand schema:

Loonperiode	Overwerk na:
Betaling per 4 weken	Het 152 ^e uur per periode van 4 weken
Betaling per maand op basis van het gemiddelde van 21,667 werkdagen per maand	Het 164,67 ^e uur per maand
Betaling per maand op basis van een wisselend aantal werkdagen per maand	- Het 152 ^e uur bij 20 werkdagen; - Het 159,60 ^e uur bij 21 werkdagen; - Het 167,20 ^e uur bij 22 werkdagen; - Het 174,80 ^e uur bij 23 werkdagen.

- b. Bij een arbeidsovereenkomst van meer dan 38 uur per week:
 - na het 9^e uur per dienst of dag, of;
 - als werknemer per 4 weken meer heeft gewerkt dan 4* het aantal overeengekomen uren per week, of;
 - als werknemer per maand meer heeft gewerkt dan het aantal overeengekomen uren per week / 5) x het aantal werkdagen per maand.
2. De toeslag voor het verrichten van overwerk bedraagt 25% over het basisuurloon (inclusief overgangstoelage).

Artikel 21

TOESLAGEN VOOR OVERWERK EN BIJZONDERE UREN

Werknemers die overwerk verrichten tijdens de (bijzondere) uren volgens de matrix in artikel 18 CAO ontvangen de toeslag bijzondere uren en de overwerktoelage.

Artikel 22

TOESLAG BEDRIJFSHULPVERLENER

De werknemer, die door de werkgever is aangewezen als bedrijfshulpverlener in de zin van de Arbeidsomstandighedenwet, ontvangt een toeslag van € 10,00 bruto per week.

Artikel 23

WAARNEMINGSTOESLAG

Als een werknemer tijdelijk een functie uitoefent waarvoor een andere loongroep of een toeslag geldt, dan ontvangt de werknemer het uurloon en de eventuele toeslagen die bij de functie horen die hij tijdelijk uitoefent met in achtneming van artikel 8 lid 3 CAO. De werkgever moet dit schriftelijk aan de werknemer laten weten.

Artikel 24

VAKANTIETOESLAG

1. De vakantietoeslag bedraagt 8% en wordt in de maand mei betaald. Het is niet toegestaan om hierover afwijkende afspraken te maken.
2. De vakantietoeslag wordt berekend over:
 - a. *bij betaling per maand:*
het loon over de periode 1 mei van het voorafgaande jaar tot en met 30 april van het lopende jaar.
 - b. *bij betaling per 4 weken:*
het loon over periode 5 van het voorafgaande jaar tot en met periode 4 van het lopende jaar.

WIJZE VAN BETALING

Artikel 25

WIJZE VAN BETALING

1. De werkgever betaalt het netto loonbedrag per bank of giro per 4 weken of per maand, uiterlijk binnen één week na afloop van het loontijdvak op een door de werknemer opgegeven bankrekeningnummer.
2. Iedere werknemer ontvangt elke 4 weken of elke maand gelijktijdig met de betaling een schriftelijke loonspecificatie. Op verzoek van de werknemer kan de loonspecificatie digitaal worden verstrekt. Op de specificatie moet duidelijk leesbaar zijn vermeld:
 - a. naam van de werknemer en zijn loonnummer;
 - b. periode, waarop de betaling betrekking heeft;
 - c. aantal gewerkte dagen;
 - d. aantal gewerkte uren;
 - e. de objecten waar de werknemer werkzaam is;
 - f. aantal dagen respectievelijk uren vakantie/wettig verzuim;
 - g. overuren;
 - h. opgebouwde vakantieuren met een onderscheid tussen wettelijke en bovenwettelijke vakantieuren;
 - i. (uur)loonbedrag, gespecificeerd (met vermelding van toeslagen en VET);
 - j. verschuldigde loonheffing;
 - k. ingehouden premies sociale verzekeringswetten;
 - l. ingehouden pensioenpremie;
 - m. de eindejaarsuitkering (het percentage volgens artikel 16 CAO en de hoogte van de eindejaarsuitkering in de betreffende betalingsperiode);
 - n. netto loonbedrag.
 - o. of er sprake is van een overeenkomst voor bepaalde of onbepaalde tijd, en of er sprake is van een oproepovereenkomst.
 - p. Bij een all-in loon: wordt onderscheid gemaakt tussen het (uur-)loonbedrag, de vakantietoeslag en de betaling voor de vakantieuren.
3. De werkgever verstrekt op verzoek van de vakvereniging een urenstaat.

VAKANTIE, BETAALD EN ONBETAALD VERLOF

Artikel 26

VAKANTIE

1. De vakantieopbouw bedraagt 10% van ieder betaald uur of deel daarvan. Het percentage van 10% vakantieopbouw kan worden opgesplitst in een percentage van 7,69% wettelijke vakantiedagen en 2,31% bovenwettelijke vakantiedagen. Er vindt geen opbouw plaats over overwerkuren. Per kalenderjaar wordt bij een 38-urige werkweek 197,6 uur vakantie opgebouwd.
2. Bij opname van vakantiedagen wordt het loon doorbetaald.
3. De werknemer die in dienst komt (zonder dat er sprake is van contractswisseling) kan gedurende de eerste drie maanden van het dienstverband maximaal 49,4 vakantiedagen opnemen (bij parttime naar rato), tenzij er tussen de werkgever en werknemer een hoger maximum is overeengekomen.
4. De werknemer die langer dan drie maanden in dienst is, kan de per kalenderjaar maximaal op te bouwen vakantiedagen opnemen voordat deze zijn opgebouwd.
5. Werkgever informeert werknemer aan het begin van het kalenderjaar elektronisch dan wel schriftelijk over het op te bouwen aantal vakantiedagen op jaarbasis. Dit op basis van de bestaande arbeidsovereenkomst.
6. Bij uitdiensttreding kan en zal de werkgever een eventueel tekort aan vakantiedagen verrekenen met de laatste loonbetaling.
7. De werkgever kan de werknemer verplichten tot het opnemen van 3 weken vakantie per kalenderjaar.
8. Indien de continuïteit van het werk op het object gewaarborgd blijft, heeft de werknemer de mogelijkheid vakantiedagen op te nemen op niet-christelijke feestdagen.
9. Een collectieve vakantie van maximaal drie weken kan alleen in juli of augustus worden vastgesteld. De werkgever heeft voor de collectieve vakantie de instemming van de ondernemingsraad nodig. Bij bedrijven zonder ondernemingsraad is voor een collectieve vakantie de instemming van 50% plus 1 werknemer van het betreffende object vereist.
10. Het is niet toegestaan om de vakantiedagen per loontijdvak uit te betalen. Opgebouwde en niet opgenomen bovenwettelijke vakantiedagen kunnen op verzoek van de werknemer 2 keer per kalenderjaar als loon worden uitbetaald.
11. De vervalttermijn van de wettelijke vakantiedagen bedraagt 1 jaar na afloop van het kalenderjaar. De verjaringstermijn van bovenwettelijke vakantiedagen bedraagt 5 jaar na afloop van het kalenderjaar.

Ruim voor het einde van de vervaltermijn wijst werkgever de werknemer op het mogelijk gaan vervallen van de vakantiedagen. Dit is op een zodanig tijdstip dat de werknemer redelijkerwijs nog in staat is om deze vakantiedagen op te nemen. Als werkgever dit nalaat, vervallen de vakantiedagen niet.

Artikel 27

VAKANTIE EN ARBEIDSONGESCHIKTHEID

1. De werknemer bouwt gedurende zijn periode van arbeidsongeschiktheid volledige vakantiedagen op. Voor de bovenwettelijke vakantiedagen geldt een uitzondering die staat opgenomen in artikel 31 lid 4 CAO.
2. Uren waarop de werknemer arbeidsongeschikt is mogen niet aangemerkt worden als vakantiedagen.
3. Als in afwijking van lid 2 de werknemer vrijgesteld wil zijn van re-integratieverplichtingen, dan neemt de werknemer vakantiedagen op.

Artikel 28

BETAALD VERLOF

1. Bij huwelijk van de werknemer is er recht op 1 dag betaald verlof. Dit geldt ook bij het aangaan van het wettelijk geregistreerd partnerschap of bij een notarieel samenlevingscontract.
2. De werknemer waarvan de echtgeno(o)t(e), (stief)vader, (stief)moeder, kinderen, pleegkinderen, stiefkinderen, schoonzoon, schoondochter, schoonmoeder, schoonvader is overleden, krijgt vanaf de dag van overlijden 5 aaneengesloten werkdagen verlof met behoud van het uurloon over de uren, die de werknemer normaal op deze dagen zou hebben gewerkt. Indien een werknemer ook in het weekend werkt, is dit extra betaald verlof.
3. De werknemer waarvan bloed- en aanverwanten in de 2^e graad zijn overleden, krijgt 1 dag betaald verlof voor het bijwonen van de crematie of begrafenis, voor zover op deze dag normaal wordt gewerkt. Bloed- en aanverwanten in de 2^e graad zijn: zijn (schoon)grootouders, (schoon)broers, (schoon)zussen en kleinkinderen.
4. Als het bepaalde in lid 3 leidt tot noodzakelijke reizen naar het buitenland, kan de werknemer daarvoor (betaald of onbetaald) verlof opnemen.
5. De verlofregelingen volgens de Wet Arbeid en Zorg zijn opgenomen in bijlage XI.

Artikel 29

EXTRA VRIJE DAG OP DE VERJAARDAG OF 1 MEI

De werknemer krijgt vanaf 1 januari 2020 op jaarbasis één extra vrije dag op 1 mei of de verjaardag. De werknemer bepaalt op welke dag hij vrij wil hebben. Deze keuze kan niet afgewezen worden tenzij er aantoonbaar bedrijfseconomische omstandigheden zijn die het opnemen van de vrije dag onmogelijk maakt. Er zal dan direct een vervangende vrije dag afgesproken worden. De werknemer ontvangt het uurloon over de uren, die de werknemer normaal op deze dag zou hebben gewerkt.

Artikel 30

ONBETAALD VERLOF

De werkgever zal een verzoek van de werknemer voor het opnemen van onbetaald verlof zoveel mogelijk inwilligen. De werkgever wijst op de gevolgen voor de sociale zekerheid en de opbouw van het pensioen.

ARBEIDSONGESCHIKTHEID EN GEZONDHEIDSBELEID

Artikel 31

LOONDOORBETALING BIJ ARBEIDSONGESCHIKTHEID

1. De werkgever betaalt de werknemer vanaf de eerste dag van arbeidsongeschiktheid gedurende maximaal 104 weken het loon volgens onderstaand schema:

Duur dienstverband	Percentage van het dagloon
< 6 maanden	70%, ten minste het wettelijk minimumloon
Tussen 6 maanden en 2 jaar	90%
> 2 jaar	100% (of 90% na 52 weken volgens artikel 31 lid 3 CAO)

2. Het percentage als bedoeld in lid 1 is afhankelijk van de duur van het dienstverband, daarbij geldt het volgende:
 - het percentage wordt bepaald op basis van de duur van het dienstverband op de 1^e dag van arbeidsongeschiktheid en blijft ongewijzigd;
 - de periode bij een vorige werkgever wordt meegenomen indien de werknemer als gevolg van een contractswisseling in dienst is getreden bij de werkgever.
3. Voor werknemers die arbeidsongeschikt zijn geworden voor 1 april 2021 geldt het volgende:
 - a. De werkgever kan het loon in het 2^e jaar van arbeidsongeschiktheid van de werknemer verlagen naar 90% van het dagloon als aan de volgende voorwaarden is voldaan:
 - de werkgever in het 1^e jaar van arbeidsongeschiktheid van de werknemer voldoende re-integratie-inspanningen heeft verricht, welke van hem in redelijkheid verwacht mogen worden. Dit dient te volgen uit de eerstejaarsevaluatie van het UWV;
 - de werkgever het voornemen tot verlaging bij de werknemer heeft gemeld, middels de door de RAS ontwikkelde standaardbrief (met bijlagen), beschikbaar via www.ras.nl, waarbij de werknemer in een gesprek is gewezen op de mogelijkheid van het maken van bezwaar;

- de werknemer schriftelijk geen bezwaar maakt of niet binnen de gestelde termijn heeft gereageerd. Bij bezwaren van de werknemer, binnen de bezwaartermijn, is toestemming van de commissie ziekteverzuim RAS vereist om het loon te verlagen;
 - de werkgever de procedure zoals omschreven in artikel 3 bijlage V CAO heeft gevolgd;
 - de werkgever kan het dagloon niet verlagen bij een werknemer die geboren is voor 1 januari 1966, en die op 1 januari 2016 in de branche werkzaam was en gebleven is.
- b. De werkgever kan het loon in het 2^e jaar van arbeidsongeschiktheid niet verlagen naar 90% van het dagloon als de werknemer volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is (in lijn met de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen, Staatsblad 10 november 2015).
4. Voor werknemers die arbeidsongeschikt zijn geworden op of na 1 april 2021 geldt het volgende:
De werkgever kan het loon in het 2e jaar van arbeidsongeschiktheid van de werknemer niet verlagen. De werknemer ontvangt in het 2e jaar van arbeidsongeschiktheid hetzelfde percentage van het dagloon als in het 1e jaar van arbeidsongeschiktheid. Voor deze werknemers vervalt de opbouw van de bovenwettelijke vakantieuren na een half jaar arbeidsongeschiktheid. Dit geldt niet voor werknemers die gedurende oktober 2021 tot en met december 2021 al bovenwettelijke verlofdagen hebben opgebouwd.
5. De in lid 1 genoemde percentages zijn erop gebaseerd dat de werknemer gedurende het tweede jaar van arbeidsongeschiktheid voldoende op re-integratie gerichte inspanningen verricht. Indien dit niet het geval is, worden de in lid 1 genoemde percentages verlaagd. Het bepaalde in artikel 7:629 lid 3 en lid 6 BW blijft van toepassing.
6. In aanvulling op artikel 7:629 lid 11 BW wordt de maximale loondoorbetalingsverplichting van 104 weken als bedoeld in lid 1 verlengd als:
- a. het UWV een werkgever een sanctie oplegt met het gevolg dat de werkgever langer dan 104 weken het loon moet door betalen en
 - b. het een werknemer betreft die ten minste 104 weken arbeidsongeschikt is. De loondoorbetalingsverplichting als bedoeld in dit lid geldt voor de duur van de opgelegde sanctie met een maximum van 52 weken. Als later blijkt dat de sanctie ten onrechte is opgelegd aan de werkgever, heeft de werkgever het recht om het teveel betaalde terug te vorderen.

7. Als een werknemer arbeidsongeschikt wordt door een bedrijfsongeval betaalt de werkgever 100% van het dagloon door. Het schema van lid 1 geldt in dat geval niet. Een bedrijfsongeval moet altijd binnen 24 uur na vaststelling van de arbeidsongeschiktheid worden gemeld bij de werkgever.
8. Als de werkgever van oordeel is dat een werknemer niet arbeidsongeschikt is en daarom het voornemen heeft om doorbetaling van het loon te stoppen of op te schorten, zal de werkgever, alvorens dit voornemen uit te voeren, advies inwinnen bij een deskundige derde.

Artikel 31A

BRANCHEKADERS GEZONDHEIDSBELEID

1. Er is door sociale partners een branchevisie op verzuim ontwikkeld. Dit om de inloop van werknemers in het tweede ziektejaar te verminderen. Er is rekening gehouden met de wettelijke bepalingen
2. De kern van het gezondheidsbeleid is dat van werkgevers, op basis van goed werkgeverschap, verwacht mag worden dat enerzijds gestreefd wordt naar duurzame inzetbaarheid en inkomensbehoud van de werknemer en anderzijds naar reductie van de schadelast als gevolg van verzuim en de instroom in WIA. De werknemer heeft de verplichting om alles te doen dat redelijkerwijs van hem verwacht mag worden om weer aan het werk te kunnen en mee te werken aan de afspraken die daarover worden gemaakt. Indien een werknemer naar verwachting niet gere-integreerd kan worden bij de eigen werkgever, zal in een zo vroeg mogelijk stadium een interventie 2e spoor worden ingezet middels een gecertificeerd re-integratie bedrijf (onder een gecertificeerd re-integratiebedrijf wordt ook verstaan die bedrijven die door het UWV als respectabel en voldoende kwalitatief worden beschouwd). Werkgevers zullen zich hiertoe maximaal inspannen.
3. Het gezondheidsbeleid kent drie pijlers; preventiebeleid, verzuimbeleid en re-integratiebeleid. Het gezondheidsbeleid is uitgewerkt in bijlage IXA van deze CAO.
4. Er is een voorbeeld verzuimprotocol opgesteld. Dit protocol is opgenomen in bijlage IXB bij deze CAO. Het verzuimprotocol is richtinggevend en kan op bedrijfsniveau specifiek worden gemaakt. Afwijkingen op het protocol zijn, vanuit rationele redenen, toegestaan.

UITKERINGEN

Artikel 32

UITKERING BIJ OVERLIJDEN

Als een werknemer overlijdt, krijgen de nabestaanden als bedoeld in artikel 7:674 lid 3 BW een overlijdensuitkering. De uitkering wordt berekend over het loon van het resterende deel van de kalendermaand van overlijden plus de twee daaropvolgende kalendermaanden. Heeft de overleden werknemer nog inkomen tegoed uit Ziektewet, WAO of WIA, dan wordt dit van de uitkering afgetrokken.

Artikel 33

ONWERKBAAR WEER

Als door een buitengewone natuurlijke omstandigheid (bijvoorbeeld vorst of sneeuw) werken niet mogelijk is en wordt voldaan aan de andere voorwaarden van dit artikel kan een werkgever na een aantal wachtdagen worden vrijgesteld van de loondoorbetalingsplicht. Dit in afwijking van het bepaalde in artikel 7:628 BW en met in achtname van het bepaalde onder de punten 1 en 2:

1. De werkgever kan de werknemer andere dan de gebruikelijke werkzaamheden opdragen, mits deze in lijn liggen met de activiteiten als bepaald in artikel 1 lid 3 CAO. In dat geval wordt het loon doorbetaald;
2. Als het gestelde onder punt 1 sub 1 niet mogelijk is, zal de werkgever namens de werknemer een uitkering volgens de wettelijke voorziening aanvragen. Dit is uitgewerkt in de Regeling Onwerkbaar Weer (Bijlage XVI CAO). Deze uitkering wordt door de werkgever gedurende 27 dagen aangevuld tot 100% van het loon en na 27 dagen tot 90% van het loon.

REISKOSTEN EN REISUREN

Artikel 34

REISKOSTEN- EN REISURENREGELING

Reiskosten

1. Woon-werkverkeer wordt vergoed als de totale reisafstand van het huisadres naar het werkadres of de werkadressen (heen en terug) meer bedraagt dan 60 kilometer per dag.
De vergoeding wordt als volgt vastgesteld:
 - a. reizen bij openbaar vervoer, fiets en bromfiets: de volledige kosten van het openbaar vervoer.
 - b. reizen per eigen auto: vergoeding van alle kilometers op basis van de maximaal fiscaal toegestane onbelaste vergoeding.
 - c. Om de reisafstand en reistijd te bepalen past de werkgever voor alle werknemers een uniforme methodiek toe wat betreft de te gebruiken routeplanner en route om de reisafstand en reistijd te bepalen, tenzij de billijkheid in individuele gevallen een andere toepassing vraagt.
2. Als de werkgever zorgt voor vervoer, wordt onder woon-werkverkeer de afstand van het woonadres naar de opstapplaats verstaan.
3. In geval van herplaatsing op verzoek van de werkgever binnen de regio waarin de werknemer is geplaatst, zullen in het geval sprake is van een toename van de totale reisafstand woon-werkverkeer ter compensatie aan de werknemer de meerkilometers woon-werkverkeer worden vergoed op basis van de maximaal fiscaal toegestane onbelaste vergoeding.
4. Voor woon-werkverkeer dat niet is vergoed geldt de (fiscale) uitruil met de eindejaarsuitkering. Dit staat opgenomen in artikel 16 lid 7 CAO.

Reisuren

5. Indien de werknemer aansluitend werkzaam is op meerdere objecten, wordt de reistijd tussen de objecten vergoed op basis van het basisuurloon en de reisafstand op basis van een kostenvergoeding ter hoogte van het fiscaal maximaal toegestane onbelaste bedrag.
6. Indien de werknemer niet aansluitend werkzaam is op twee of meer objecten, en de tijd tussen de beëindiging van de werkzaamheden op het eerste object en de start van de werkzaamheden op het tweede object minder dan 5 uur bedraagt, wordt met ingang van het tweede object een vergoeding van € 1,50 bruto per opkomst betaald.
7. De leden 5 en 6 zijn ook van toepassing als de werknemer op verschillende tijdstippen op hetzelfde object werkzaam is.

Reistijd chauffeur

- De reistijd van de chauffeur geldt als werktijd vanaf de eerste opstapplaats van werknemers die op verzoek van de werkgever worden vervoerd.

Reiskosten Arbodienst

- De reiskosten van de werknemer naar de Arbodienst worden door de werkgever volledig vergoed. De vergoeding van lid 1 sub a en b is van toepassing.

Artikel 35

REISKOSTEN SCHIPHOL

- Dit artikel geldt alleen voor werkgevers en werknemers voor zover die werkzaam zijn op de Schiphol-Luchthaven, Schiphol-Oost en/of Schiphol-Zuid.²
- Woon-werkverkeer wordt niet vergoed als:
 - de afstand enkele reis 5 kilometer of minder is;
 - de werkgever zorgt voor het woon-werkvervoer;
 - de werknemer vier weken of langer aaneengesloten arbeidsongeschikt is. Het recht op reiskostenvergoeding herleeft op de eerste dag, waarop de werknemer de werkzaamheden hervat.
- De vergoeding van reiskosten bedraagt € 0,11 per kilometer.
- Voor de berekening van het aantal kilometers woon-werkverkeer wordt de digitale routeplanner van de ANWB gebruikt. Bepalend is de kortste afstand tussen de postcode aangevuld met het huisnummer van het woonadres en de postcode aangevuld met het huisnummer van het object waarop de werknemer werkzaam is, die wordt vermenigvuldigd met twee.
- De uitbetaling door de werkgever van de reiskostenvergoeding op basis van dit artikel geschiedt in een vast bedrag per betaalperiode (4 weken of maand). Voor de berekening van het bedrag wordt uitgegaan van het aantal werkbare dagen in enig jaar verminderd met 26 vakantiedagen en het aantal betaalperiodes in het betreffende jaar.
- Zowel in het geval de reiskostenregeling volgens artikel 34 CAO of een andere tussen de werkgever en werknemer afgesproken reiskostenregeling gunstiger is voor de werknemer, geldt alleen de gunstigere regeling.

² Op de website van de RAS is een kaart beschikbaar waarop het gebied in dit lid in aangegeven.

OPLEIDING EN ONTWIKKELING

Artikel 36

OPLEIDING EN ONTWIKKELING

Traject Nederlandse taal

- Voor werknemers die deelnemen aan een taaltraject via de RAS wordt een tegemoetkoming in kosten van het traject en de verletkosten verstrekt.
- Het betreft een vergoeding aan de werkgever. De RAS zal de hoogte van de vergoeding via haar website kenbaar maken.
- Het doel van de taaltrajecten is verhoging van het taalniveau. Dit wordt gemeten via een begin- en een eindtoets.
- De RAS stelt criteria op om voor financiering in aanmerking te komen. Deze criteria worden via de website van de RAS kenbaar gemaakt.

Basis(vak)opleiding en ontwikkeling

- Na indiensttreding ontvangt de werknemer binnen 3 maanden doeltreffende en aan de opgedragen taken aangepaste voorlichting, instructie en onderricht om de werkzaamheden veilig en gezond te kunnen uitoefenen.
- De werknemer krijgt binnen 12 maanden na indiensttreding de basis(vak)opleiding aangeboden die gevolgd wordt door het examen bij het RAS-Examenbureau. De werknemer moet de opleiding volgen en deelnemen aan het (her-)examen. De werknemer die al een diploma van de basis(vak)opleiding heeft, is hiervan uitgezonderd.
- Als de werknemer geen aanbod krijgt, kan de werknemer dat melden bij de RAS en/of bij CAO-partijen.
- De werkgever is verplicht om de werknemer in de gelegenheid te stellen om aan voor zijn functie relevante opleidingen deel te nemen die de werknemer in staat stelt om te (blijven) voldoen aan de door de branche vastgestelde eindtermen, waarmee een door de branche erkend diploma wordt verkregen.
- De werknemer die met toestemming van de werkgever aan de in dit artikel in leden 6 en 8 genoemde opleidingen en examens via het RAS-Examenbureau deelneemt, ontvangt voor ieder cursus- en examenuur een vergoeding ter grootte van het voor de werknemer geldende basisuurloon.
- Opleidingskosten van door de RAS gesubsidieerde opleidingen kunnen niet teruggevorderd worden bij de werknemer.

11. Indien een werknemer die valt onder de Participatiewet (volgens artikel 14 lid 10 CAO) voor het examen en voor (een of meerdere) herexamens van de basis(vak)opleiding als bedoeld in lid 6 niet geslaagd is, en de kans op slagen voor alle examenonderdelen niet in de lijn der verwachting ligt, kan het RAS Examenbureau besluiten deelcertificaten af te geven voor de onderdelen waarvoor de werknemer wel voldoende punten heeft gehaald. Via dit certificaat wordt voldaan aan de voorwaarde om bij contractswisseling (artikel 38 lid 2, 2^e gedachtestreepje, CAO) voor een aanbieding in aanmerking te komen. De werkgever (of de werknemer) kunnen hiervoor een gemotiveerd verzoek indienen bij het RAS-Examenbureau.
12. Het RAS Examenbureau neemt de examens, zoals genoemd in artikel 36 lid 6 en 9 CAO en artikel 4 lid 2 B-deel CAO, af. Een ander (examen-)bureau kan de RAS verzoeken deze examens af te nemen. Voor erkenning als (examen-)bureau door de RAS, dient dit (examen-)bureau vooraf schriftelijk aan te tonen aan de RAS dat er sprake is van een minimaal gelijkwaardige wijze van examinering als de wijze van examinering door het RAS Examenbureau. De RAS zal dit verzoek tot erkenning als (examen-)bureau beoordelen. De punten waarop de RAS dit verzoek beoordeelt zijn uitgewerkt in Bijlage XIIA CAO "Toetsing wijze van examinering". De artikelen 45 lid 4 t/m 6 CAO zijn wat betreft de in acht te nemen procedure van toepassing. Enkel indien de RAS het verzoek positief heeft beoordeeld is een bijdrage van de RAS in de opleidingskosten voor de werkgever beschikbaar. Dit laatste overeenkomstig het bepaalde in artikel 37 CAO, Bijlage XI en XII CAO.

Artikel 37

BIJDRAGE IN KOSTEN VAN OPLEIDINGEN

1. De werkgever kan een bijdrage ontvangen in de kosten van een door een werknemer gevolgde opleiding. De voorwaarden zijn opgenomen in het Reglement Bijdragen in de Opleidingskosten, bijlage X.
2. Jaarlijks wordt per kalenderjaar vastgesteld voor welke opleidingen een bijdrage wordt toegekend en wat de hoogte van de bijdrage per opleiding is. Dit wordt vastgelegd in het Overzicht Bijdragen in de Opleidingskosten, bijlage XI.

WERKGELEGENHEID

Artikel 38

WERKGELEGENHEID BIJ CONTRACTSWISSELING

1. Van een contractswisseling is sprake indien een schoonmaakbedrijf- of glazenwassersbedrijf als gevolg van een heraanbesteding hetzelfde (of nagenoeg hetzelfde) object verwerft.

Van een heraanbesteding in de zin van de CAO is sprake, indien dezelfde opdrachtgever een ander schoonmaak- of glazenwassersbedrijf dan het zittende schoonmaak- of glazenwassersbedrijf in de gelegenheid stelt om tegen een bepaalde prijs, het werk, te gaan verrichten. Onder heraanbesteding wordt ook verstaan een aanbesteding als gevolg van opzegging van het contract door het schoonmaak/glazenwassersbedrijf.

De bepalingen van dit artikel gelden ook als een schoonmaak- of glazenwassersbedrijf een object verwerft of verliest na tussenkomst van een derde niet-schoonmaak- of glazenwassersbedrijf.

Voorwaarden aanbidding

2. De werkgever die door contractswisseling een object verwerft zal aan de werknemers die op het moment van de wisseling op het object werkzaam zijn een arbeidsovereenkomst aanbieden als:
 - De werknemer tenminste 1,5 jaar op het object werkzaam is. Uitzendperioden en payroll worden meegeteld;
 - De werknemer die op of na 1 januari 2012 nieuw³ in dienst is getreden -anders dan door contractswisseling- beschikt over een door de branche erkend diploma en
 - De werknemer beschikt over een geldig identiteitsbewijs of, indien wettelijk vereist, over een geldige verblijfsvergunning.

Deze aanbiddingsverplichting geldt niet voor:

- De werknemer die de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt;
- De werknemer die langer dan 26 weken arbeidsongeschikt is;
- De werknemer ingedeeld in de functie (ambulant) objectleider;
- De werknemer die structureel meer werkt dan 48 uur per week bij één werkgever (tenzij voorafgaand aan de contractswisseling de uren boven de 48 uur zijn afgekocht overeenkomstig artikel 38 lid 6 CAO);

³ Hieraan is voldaan indien een werknemer 3 maanden of langer niet in de branche heeft gewerkt.

- De werknemer die in strijd met artikel 5:8 van de Arbeidstijdenwet structureel nachtarbeid verricht bij één werkgever (tenzij voorafgaand aan de contractswisseling de uren in overtreding zijn afgekocht overeenkomstig artikel 38 lid 6 CAO of als er afspraken zijn gemaakt over een afbouwregeling).

Inhoud en aanvaarding aanbidding

- Indien aan de voorwaarden van lid 2 is voldaan dient de werkgever een schriftelijke arbeidsovereenkomst aan te bieden. Bij de aanbidding dient rekening te worden gehouden met de volgende bepalingen:
 - Het CAO loon geldend voor betrokkene en andere opgebouwde rechten voor zover gebaseerd op de CAO worden gehonoreerd;
 - De werknemer ontvangt een aanbod op het te wisselen object zonder enige wijziging in werktijden en uren. Het aantal uren in de individuele arbeidsovereenkomst zal bij contractswisseling bij de nieuwe werkgever een gelijk aantal uren per periode bedragen zoals voor de contractswisseling op het object werd gewerkt. Er kunnen pas na de wisseling wijzigingen worden doorgevoerd in lijn met artikel 8 CAO;
 - De werknemer behoudt het recht op de VET (vereenvoudigingstoelage);
 - Indien de werknemer volgens artikel 14 lid 7 CAO bij indiensttreding bij de verliezende werkgever(s) hoger is ingeschaald op basis van relevante ervaring in het verleden, wordt deze hogere inschaling in de aanbidding gevolgd;
 - Op de overdracht van vakantieuren, vakantietoelage en spaaruren (artikel 9 lid 3 sub b CAO) bij contractswisseling is het overdrachtprotocol van toepassing dat is opgenomen in bijlage IV van de CAO.
- Een werknemer dient binnen 7 werkdagen te beslissen over de door het verwervende bedrijf aangeboden arbeidsovereenkomst. Als de werknemer dit aanbod afwijst zal het verwervende bedrijf de ontvangen informatie van deze werknemer vernietigen en blijft de werknemer in dienst van het verliezende bedrijf. Een aanbod dat niet voldoet aan de in dit artikel gestelde voorwaarden wordt als ongeldig beschouwd.

Behoud rechten boven CAO

- De werkgever dient bij het doen van een aanbidding rekening te houden met de volgende bepalingen:
 - De werknemer behoudt zijn recht op een boven de CAO afgesproken vergoeding voor reiskosten als dit recht is ontstaan vóór 31 december 2007.
 - De werknemer behoudt zijn recht op reiskosten als dit recht gekoppeld is aan het over te nemen object. Dit recht is gemaximeerd op de maximaal fiscaal toegestane onbelaste vergoeding. De werknemer moet de reiskosten aantoonbaar tenminste 1,5 jaar onmiddellijk voorafgaand aan de datum contractswisseling hebben ontvangen. De verliezende werkgever op het object moet de opdrachtgever direct informeren over de bestaande reiskostenregelingen op het object indien sprake is van een nieuwe aanbesteding. Ook informeert de verliezende werkgever de verwervende werkgever over de bestaande reiskostenregelingen op het object. Komt de verliezende werkgever zijn informatieverplichtingen niet na dan geldt de afkoopregeling van artikel 38 lid 6 CAO. Indien de verwervende werkgever een gelijkwaardige regeling aanbiedt, is deze bepaling niet van toepassing.
 - Afspraken die gemaakt zijn in het kader van de organisatie van het werk op het betreffende object ("object gebonden kosten"; zoals een vergoeding voor koffie, kleding en stomerij), zijn onderdeel zijn van de aanbidding door de verwervende werkgever. Deze afspraken zijn verbonden aan het object en worden bij eventuele overplaatsing van de werknemer niet gezien als onderdeel van de arbeidsovereenkomst. De verliezende werkgever moet de kosten aantoonbaar tenminste 6 maanden onmiddellijk voorafgaand aan de datum contractswisseling hebben vergoed. Als de verliezende werkgever daar niet in slaagt, geldt de afkoopregeling van artikel 38 lid 6 CAO. Indien de verwervende werkgever een gelijkwaardige regeling aanbiedt, is deze bepaling niet van toepassing.
 - Indien een werknemer onder het D-deel voorafgaande aan een contractswisseling al minimaal 1,5 jaar recht heeft op hogere (boven de CAO) afgesproken weekendtoelage(en), dan behoudt de werknemer dit recht bij de contractswisseling. Dit geldt voor zolang werknemer werkzaam blijft op het betreffende hotelobject.

Afkoop rechten boven CAO

6. Indien werknemers als bedoeld in lid 2 bij het verliezende bedrijf aanspraak hebben op rechten die uitstijgen boven de CAO, anders dan bedoeld in lid 5, dan dient het verliezende bedrijf voor de datum van de contractswisseling deze boven CAO rechten af te bouwen tot het CAO niveau, tenzij het verliezende bedrijf met de werknemer met inachtneming van artikel 8 CAO overeenkomt dat de werknemer bij het verliezende bedrijf blijft werken.

Indien het verliezende bedrijf de boven CAO rechten afbouwt tot het CAO niveau, heeft de werknemer ter compensatie recht op de volgende afkoopsom:

- een bedrag ter grootte van de gekapitaliseerde boven CAO rechten berekend over 1 jaar indien de werknemer korter dan 2 jaar de boven CAO rechten geniet;
- een bedrag ter grootte van 2,5 keer de gekapitaliseerde boven CAO rechten berekend over 1 jaar indien de werknemer 2 jaar of langer de boven CAO rechten geniet.

Bovenstaande regeling is ook van toepassing op de vergoeding meerkilometers woon-werkverkeer conform artikel 34 lid 3 van de CAO.

Op de website van de RAS (www.ras.nl) staan enkele rekenvoorbeelden over hoe de afkoopsom te berekenen.

Jubileumregelingen en contractswisseling

7. *Jubileumregeling bij 12,5-, 25- of 40-jarig dienstverband*
Als het verwervende bedrijf een jubileumregeling bij 12,5, 25- of 40-jarig dienstverband heeft, worden de dienstjaren bij het verliezende bedrijf meegeteld voor het recht op de jubileumregeling bij het verwervende bedrijf. Ook dienstjaren bij werkgevers uit eerdere contractswisselingen, en op eventueel andere objecten, worden meegeteld. Het is hierbij dus niet van belang of het verliezende bedrijf (dan wel de verliezende bedrijven) zo'n jubileumregeling hadden.

Andere jubileumregelingen

Als het verliezende én het verwervende bedrijf een andere jubileumregeling hebben, worden de dienstjaren bij het verliezende bedrijf meegeteld voor het recht op de jubileumregeling bij het verwervende bedrijf. Dienstjaren bij werkgevers uit voorgaande contractswisselingen, en op eventueel andere objecten, tellen alleen mee als ook die bedrijven zo'n jubileumregeling hadden. Het is hierbij dus wel van belang of het verliezende bedrijf (dan wel de verliezende bedrijven) zo'n jubileumregeling hadden.

Informatieverplichtingen

8. Als er sprake is van een heraanbesteding zal de verliezende werkgever tenminste 3 maanden voor het verwachte moment van contractswisseling dan wel nieuwe ingangsdatum van het contract de werknemers informeren dat er een heraanbesteding gaande is en hen wijzen op de rechten en verplichtingen voortvloeiende uit dit artikel.
9. a. Het bedrijf dat een object verliest verstrekt binnen 5 werkdagen nadat aan het bedrijf bekend is geworden dat het object wordt verloren, een opgave aan het bedrijf aan wie de nieuwe opdracht gegund is, van de werknemers als bedoeld in lid 2. De opgave dient vergezeld te worden met:
- kopieën van de loonspecificaties gerekend over een periode van 18 maanden voorafgaand aan de contractswisseling. Het burgerservicenummer (BSN) dient onleesbaar te worden gemaakt op de loonspecificatie;
 - Alle gegevens die noodzakelijk zijn om het bedrijf aan wie de opdracht gegund is een aanbod van een arbeidsovereenkomst te laten doen die aansluit op lid 3;
 - Indien een werknemer nieuw in dienst is getreden op of na 1 januari 2012 –anders dan door contractswisseling-, een verklaring van de verliezende partij dat de werknemer beschikt over een door de branche erkend diploma.
- Indien het verliezende bedrijf niet voldoet aan de informatieverplichting als hiervoor bedoeld is het verliezende bedrijf jegens het winnende bedrijf aansprakelijk voor de hieruit voortvloeiende schade.
- b. Het bedrijf dat een object verwerft moet een arbeidsovereenkomst aanbieden binnen vier weken na ontvangst van de informatie van de verliezende werkgever, maar niet later dan 10 werkdagen voor de ingangsdatum van het onderhavige contract. Indien het verwervende bedrijf nalatig is bij het nakomen van deze verplichting en het verliezende bedrijf als gevolg van deze nalatigheid schade lijdt, kan de schade door het verliezende bedrijf op het verwervende bedrijf worden verhaald.

Bijzondere regels grote aanbestedingen

(objecten met een waarde van € 500.000 of meer per jaar)

10. In de offertefase dient het huidige schoonmaakbedrijf op verzoek de gegevens van de werknemers binnen 5 werkdagen (geanonimiseerd) ter beschikking te stellen aan bedrijven die willen inschrijven.
11. Om de werkdruk te meten worden de in de Arbocatalogus opgenomen werkdrukmeters ingezet: 9 maanden voor expiratie van het contract door het verliezende bedrijf en 6 maanden na start van het nieuwe contract door het verwervende bedrijf. De bedrijven zijn verplicht de uitkomsten van de werkdrukmeting ter beschikking te stellen aan de RAS. De resultaten van de werkdrukmeting worden met de werknemers besproken.

Werknemers die niet in aanmerking komen voor een aanbieding

12. Werknemers die niet voldoen aan de voorwaarden zoals genoemd in lid 2 worden door de werkgever herplaatst binnen de regio met inachtneming van het hiernavolgende:
 - vacatures binnen de regio voor passende functies worden aangeboden aan de werknemer. Het betreft vacatures die 3 maanden of korter voorafgaand aan de contractswisseling zijn ontstaan;
 - als sprake is van een passende functie zullen contracten voor bepaalde tijd binnen de regio worden beëindigd ten gunste van de werknemer met een contract voor onbepaalde duur die op grond van dit artikel dient te worden herplaatst.
13. Werknemers die in verband met de duur van de arbeidsongeschiktheid, zoals genoemd in lid 2, geen arbeidsovereenkomst krijgen aangeboden vanuit de verwervende werkgever, blijven in dienst van de verliezende werkgever die ook verder verantwoordelijk blijft voor de re-integratie.

Verhouding tot wetgeving

14. Indien de wet overgang van onderneming van toepassing is, geldt deze boven de bepalingen in dit artikel.

Artikel 39

ONTSLAG

Indien de herplaatsingsprocedure als bedoeld in artikel 38 lid 12 CAO een maand na de contractswisseling nog niet heeft geleid tot het aanbieden van een passende functie, heeft de werkgever de mogelijkheid de arbeidsovereenkomst op te zeggen volgens de geldende wet- en regelgeving.

VOLWASSEN ARBEIDSRELATIE / KLACHTEN WERKDruk EN ONGEWENST GEDRAG

Artikel 40

WERKOVERLEG / JAARGESPREK

Werkoverleg

1. De werkgever zorgt er voor dat iedere werknemer regelmatig werkoverleg heeft met collega's en de daartoe aangewezen direct-leidinggevende. In zijn algemeenheid wordt 4 maal werkoverleg per jaar gezien als norm.
2. Voor een werknemer die werkzaam is op een zogenaamd sleutelpand geldt dat het werkoverleg kan plaatsvinden gecombineerd met het bezoek van de objectleider of dat er wordt deelgenomen aan het werkoverleg op een ander, groter object of dat een aparte bijeenkomst wordt georganiseerd.
3. Het werkoverleg vindt binnen werktijd plaats. Een format is beschikbaar via www.ras.nl.

Jaargesprek

4. De werkgever zal jaarlijks met de werknemer een jaargesprek houden waar het onderwerp werkdruk een punt van aandacht is.
5. Het jaargesprek vindt plaats in werktijd op het object waar de werknemer normaal werkzaam is. Een format voor het gesprek en welke onderwerpen daar aan bod komen, is beschikbaar via www.ras.nl.

Artikel 41

INTERNE VACATURES EN WAARSCHUWINGSBRIEVEN

1. Alle vacatures worden eerst intern opengesteld, zodat de werknemer die meer uren wil werken, kan solliciteren.
2. De werkgever die het voornemen heeft een werknemer een waarschuwingsbrief te sturen, biedt de werknemer de mogelijkheid tot een gesprek in het kader van hoor en wederhoor.

Artikel 41A

KLACHTENREGELING WERKDruk

Er is een klachtenregeling Werkdruk. Deze klachtenregeling maakt deel uit van deze CAO (zie: bijlage VIIIA).

KLACHTENCOMMISSIE ONGEWENST GEDRAG

1. Indien een bedrijf geen klachtencommissie heeft, kan werknemer een klacht indienen bij de Centrale klachtencommissie RAS (zie bijlage VIII B).
2. Werknemer kan om voor hem/haar moverende reden geen gebruik maken van de klachtencommissie op bedrijfsniveau en zich richten tot de Centrale klachtencommissie RAS.
3. Een klacht dient binnen een periode van 3 jaar na de confrontatie met ongewenst gedrag te worden ingediend.

VAKBONDSVOORZIENINGEN**VAKBONDSVOORZIENINGEN**

1. Met de vakverenigingen zal de werkgever bij een voorgenomen ontslag anders dan om een dringende reden of bij voorgenomen overplaatsing naar een ander object, contact opnemen als een of meer van de betrokken werknemers daarom vraagt.
2. Als de vakvereniging(en) uiterlijk 2 weken vooraf daar om vragen, zal de werkgever verzuim met behoud van loon toestaan voor kaderleden met uitzondering van zwaarwegende bedrijfsomstandigheden die aan de vakvereniging(en) kenbaar gemaakt zal worden. De kosten van dit verzuim kunnen door de werkgever gedeclareerd worden bij de RAS.
3. Vakverenigingen worden tijdens de looptijd van de CAO in de gelegenheid gesteld om maximaal 10 kaderleden, verdeeld over verschillende bedrijven, gedurende 1 maand te trainen met behoud van loon. De verletkosten, als gevolg van deelname aan deze training kunnen door de werkgever worden gedeclareerd bij de RAS. De vakverenigingen dienen daar uiterlijk 2 weken vooraf om te verzoeken. De werkgever zal dit toestaan tenzij zwaarwegende bedrijfsomstandigheden zich daar tegen verzetten die aan de vakvereniging(en) kenbaar worden gemaakt
4. Vakverenigingen hebben de mogelijkheid om overleg te voeren met werknemers in de opkomstruimte van het object waarbij de volgende regels in acht worden genomen:
 - vakbondswerk vindt buiten werktijd plaats en de voortgang van de werkzaamheden wordt niet belemmerd;
 - het voornemen om een object te bezoeken wordt tenminste 2 dagen tevoren aan de werkgever gemeld;
 - er zal geen inmenging, observatie en registratie plaatsvinden van de werknemers die de bijeenkomst van de vakverenigingen bezoeken.
5. Vakverenigingen worden in de gelegenheid gesteld om met de werknemers op de grote objecten (objecten met een waarde van € 500.000 omzet of meer per jaar), 1x per jaar, in werktijd, maximaal 1 uur te overleggen. Dit op voorwaarde dat deze meeting 2 weken van tevoren wordt aangekondigd en de opdrachtgever daarmee akkoord gaat.

Artikel 42A

KADERLEDEN VAKVERENIGINGEN EN NALEVING CAO

1. Vakverenigingen melden bij de werkgever welke medewerkers zij aanmerken als kaderleden. De kaderleden hebben het recht om de leidinggevende te wijzen op naleving van de CAO wanneer zij constateren dat dat niet gebeurt.
2. De werkgever stelt de kaderleden in staat om, binnen de eigen onderneming, andere leden van de vakbonden bij te staan, onder meer door aanwezig te zijn bij gesprekken met leidinggevendenden als het lid daar om vraagt. Deze gesprekken vinden plaats in werktijd, wanneer het kaderlid op dezelfde locatie werkt als het lid. De tijd die het gesprek in beslag neemt, wordt beschouwd als werktijd. Is het kaderlid aanwezig bij een gesprek met een lid dat werkt op een ander object (bij dezelfde werkgever), dan geldt dat de tijd die het gesprek in beslag neemt, geen werktijd is.
3. De werkgever draagt er zorg voor, dat door vakverenigingen aangewezen kaderleden niet uit hoofde van hun kaderlidmaatschap worden benadeeld in hun positie in de onderneming.

Artikel 43

VAKBONDSCONTRIBUTIE

De werknemer kan bij de werkgever een verzoek indienen tot verlaging van het loon in de maand december van de jaren 2022, 2023 en 2024 ter hoogte van de door hem in het betreffende kalenderjaar betaalde kosten voor het lidmaatschap van een werknemersorganisatie. De werkgever zal dit verzoek inwilligen, in ruil voor een kostenvergoeding gelijk aan de betaalde lidmaatschapskosten. Voor het Reglement Aanvulling arbeidsovereenkomst in verband met vergoeding van de lidmaatschapskosten van een werknemersorganisatie wordt verwezen naar bijlage X.

OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 44

FINANCIERING BRANCHE-ORGAAN (RAS)

1. Er is een Raad voor Arbeidsverhoudingen Schoonmaak- en Glazenwassersbranche (RAS) Magistratenlaan 182, Postbus 2216, 5202 CE 's-Hertogenbosch (e-mailadres: info@ras.nl). De Statuten en Reglementen van de RAS maken deel uit van de CAO.
2. De werkgever is ten behoeve van de RAS per kalenderjaar een bijdrage verschuldigd van een bepaald percentage van de loonsom, zoals aangegeven in lid 4 van dit artikel.
3. Dit percentage van de loonsom wordt geïnd door of namens de RAS.
4. Het percentage is vastgesteld op 0,75% (exclusief BTW) van de loonsom in het lopende jaar. Vanaf 1 januari 2023 wordt het percentage verhoogd naar 1,05% (exclusief BTW) van de loonsom in het lopende jaar. De verhoging met 0,3% is bedoeld om de afspraak in artikel 47A CAO, en een nog uit te werken Generatiepactregeling, te financieren.

Artikel 45

DISPENSATIE

1. De RAS is bevoegd, indien bijzondere omstandigheden in een onderneming of een groep van ondernemingen daartoe aanleiding geven, afwijkingen van de bepalingen van deze overeenkomst toe te staan.
2. Een verzoek om dispensatie dient schriftelijk bij de RAS te worden ingediend.
3. In het verzoek dient ten minste te worden opgenomen:
 - naam en adres van de verzoeker;
 - ondertekening door de verzoeker;
 - een nauwkeurige beschrijving van de bijzondere omstandigheden, het bereik van het dispensatieverzoek en de onderliggende argumentatie.
4. De verzoeker verschaft desgevraagd (aanvullende) gegevens en bescheiden die voor de beoordeling van het verzoek door de RAS nodig zijn en waarover hij of zij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen.
5. De RAS kan, indien zij dat nodig acht, verzoeker uitnodigen om te worden gehoord om het verzoek nader toe te lichten.
6. De verzoeker zal binnen 2 maanden, na ontvangst van alle relevante stukken, een schriftelijk en gemotiveerd besluit van de RAS ontvangen.

Artikel 46

GESCHILLENCOMMISSIE / BINDEND ADVIES PROCEDURE RAS

De Geschillencommissie RAS geeft bindende adviezen in geschillen tussen werknemers en werkgevers die betrekking hebben op de toepassing van deze CAO. Voor het Reglement Geschillencommissie RAS wordt verwezen naar bijlage VII.

Geschillen tussen werkgevers over contractswisseling (artikel 38 CAO) worden voorgelegd aan de "Geschillencommissie werkgeversregeling contractswisseling" (zie: www.schoonmakendnederland.nl).

Artikel 47

BEDRIJFSTAKPENSIOENFONDS

Voor de statuten en het pensioenreglement van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Schoonmaak- en Glazenwassersbedrijf, zie www.pensioenschoonmaak.nl.

Artikel 47A

EERDER STOPPEN MET WERK IN VERBAND MET ZWAAR WERK

Volledig stoppen met werken

1. Een werknemer die valt onder de CAO voor de schoonmaak en glazenwassersbranche (hierna: CAO) kan ervoor kiezen om maximaal 2 jaar voor de AOW-gerechtigde leeftijd volledig te stoppen met werken. De werknemer kan voor deze periode een uitkering aanvragen via de RAS. De hoogte van de uitkering bedraagt in 2023 maximaal 2.037 euro bruto per maand (maximaal 24.444 euro bruto op jaarbasis). De uitkering wordt jaarlijks per 1 januari geïndexeerd in lijn met de verhoging van de RVU-drempelvrijstelling (artikel 32ba, leden 7 en 8, Wet op de Loonbelasting). De werknemer ontvangt een uitkeringsbedrag naar rato voor de uren die hij stopt met werken.
2. Recht op een uitkering heeft de werknemer die:
 - In de periode 1 januari 2022 t/m 31 december 2025 op het moment van uittreden een leeftijd heeft bereikt die maximaal 2 jaar voor de AOW-gerechtigde leeftijd ligt;
 - Valt onder het A-, B- of D-deel van de CAO;
 - In de periode van 10 jaar direct voorafgaand aan de uittredingsdatum aaneensluitend werkzaam is geweest als werknemer (volgens artikel 1 lid 3 CAO) bij één of meerdere bedrijven die vallen onder de werkingssfeer van de CAO (artikel 1 lid 1 CAO). Perioden van maximaal 6 maanden niet of elders werken tellen mee als gewerkte tijd;

- In de referteperiode een arbeidsovereenkomst had van minimaal 20 uur per week en /of gemiddeld 20 of meer uur per week bij één of meerdere werkgevers in de schoonmaakbranche werkzaam was. De referteperiode is uitgewerkt in Bijlage XVII;

Gedeeltelijk stoppen met werken

3. Een werknemer die valt onder de CAO voor de schoonmaak en glazenwassersbranche (hierna: CAO) kan ervoor kiezen om maximaal 2 jaar voor de AOW-gerechtigde leeftijd gedeeltelijk te stoppen met werken. De werknemer kan voor deze periode een uitkering aanvragen via de RAS. De hoogte van de uitkering bedraagt maximaal 2.037 euro bruto per maand. De uitkering wordt jaarlijks per 1 januari geïndexeerd in lijn met de verhoging van de RVU-drempelvrijstelling (artikel 32ba, leden 7 en 8, Wet op de Loonbelasting). De werknemer ontvangt een uitkeringsbedrag naar rato voor de uren die hij stopt met werken.
4. Recht op een uitkering heeft de werknemer die:
 - In de periode 1 januari 2022 t/m 31 december 2025 op het moment van uittreden een leeftijd heeft bereikt die maximaal 2 jaar voor de AOW-gerechtigde leeftijd ligt;
 - Valt onder het A-, B- of D-deel van de CAO;
 - In de periode van 20 jaar direct voorafgaand aan de uittredingsdatum aaneensluitend werkzaam is geweest als werknemer (volgens artikel 1 lid 3 CAO) bij één of meerdere bedrijven die vallen onder de werkingssfeer van de CAO (artikel 1 lid 1 CAO). Perioden van maximaal 6 maanden niet of elders werken tellen mee als gewerkte tijd;
 - In de referteperiode een arbeidsovereenkomst had van minimaal 32 uur per week en /of gemiddeld 32 of meer uur per week bij één of meerdere werkgevers in de schoonmaakbranche werkzaam was. De referteperiode is uitgewerkt in Bijlage XVII;
 - Na uittreden ten minste 19 uur per week werkzaam blijft bij één of meerdere bedrijven die vallen onder de werkingssfeer van de CAO.
5. De afspraken in dit artikel zijn nader uitgewerkt in het reglement "Eerder stoppen met werken in verband met zwaar werk voor de schoonmaak- en glazenwassersbranche". Dit reglement is opgenomen als Bijlage XVII bij deze CAO.

Generatiepact

6. Een werknemer die valt onder de CAO voor de schoonmaak- en glazenwassersbranche kan ervoor kiezen om met ingang van 1 januari 2023 vrijwillig deel te nemen aan het Generatiepact. Het Generatiepact is gebaseerd op 80% werken, 95% loon en 95% pensioenopbouw. Recht op deelname aan het Generatiepact heeft de werknemer die:
- In de periode 1 januari 2023 t/m 31 december 2025 op het moment van deelname een leeftijd heeft bereikt die maximaal 3 jaar voor de AOW-gerechtigde leeftijd ligt;
 - Valt onder het A-, B- of D-deel van de CAO;
 - In de periode van 10 jaar direct voorafgaand aan deelname aaneensluitend werkzaam is geweest als werknemer (volgens artikel 1 lid 3 CAO) bij één of meerdere bedrijven die vallen onder de werkingssfeer van de CAO (artikel 1 lid 1 CAO). Perioden van maximaal 6 maanden niet of elders werken tellen mee als gewerkte tijd;
 - In de referentieperiode een arbeidsovereenkomst had van minimaal 32 uur per week bij de werkgever waar werknemer gebruik wil maken van het Generatiepact (de referentieperiode is uitgewerkt in artikel 2 van Bijlage XVIIIA);
 - Voldoet aan de overige voorwaarden voor deelname zoals uitgewerkt in Bijlage XVIIIA van de CAO.

Voor het Generatiepact is een maximum jaarbudget beschikbaar. Indien dit maximum is bereikt, worden er dat kalenderjaar geen nieuwe tegemoetkomingen in kosten meer verstrekt en kunnen er dat kalenderjaar geen nieuwe werknemers meer deelnemen aan het Generatiepact. De RAS zal hierover tijdig communiceren naar de werkgevers en werknemers in de branche.

Artikel 48

INWERKINGTREDING EN DUUR

Deze overeenkomst wordt geldig op 1 januari 2022. De overeenkomst eindigt op 30 juni 2024.

De looptijd van de artikelen 1, 36, 37, 38, 44, 45, 47a en de artikelen 4 en 8 van het B-deel, bijlage XI, bijlage XII, bijlage XIII inclusief de bijbehorende statuten en reglementen eindigt op 31 december 2025. De looptijd van artikel 44 eindigt op 31 december 2028.

Voor beëindiging van deze overeenkomst is geen opzegging door of namens een van de partijen nodig.

Het overleg van partijen rond de "branchetafel" kan er toe leiden dat de CAO tussentijds gewijzigd wordt.

CAO-DEEL VOOR SPECIALISTISCHE REINIGING (HIERNA TE NOEMEN: B-DEEL)

Artikel 1

GELDING

1. Dit deel van de CAO geldt voor de werkgevers zoals omschreven in artikel 1 van het algemene deel van de CAO in het Schoonmaak- en Glazenwassersbedrijf en voor werknemers werkzaam in de specialistische reiniging.
2. Het algemene deel van de CAO geldt wanneer dit deel van de CAO geen andere regeling treft.
3. Artikel 1 lid 13 (regiobepaling) van het algemene deel van de CAO geldt niet voor werknemers werkzaam in de specialistische reiniging.

Artikel 2

KENMERKEN SPECIALISTISCHE REINIGING

De specialistische reiniging kenmerkt zich door:

- werkzaamheden die veelal op externe locaties plaatsvinden, en waartoe veel verplaatsingen nodig zijn;
- vaak buitenwerk en daardoor weersafhankelijk;
- noodzaak van specialistische opleiding;
- bijzondere eisen ten aanzien van arbo en veiligheid;
- veiligheidsaspecten en specialistische opleiding van de werknemer nemen mede vanwege de objectspecifieke (veiligheids)eisen een belangrijke plaats in voor werknemers werkzaam in de specialistische reiniging.

Artikel 3

SEGMENTEN SPECIALISTISCHE REINIGING EN FUNCTIES

Binnen de specialistische reiniging zijn de volgende segmenten, met bijbehorende functies, te onderscheiden:

- glazenwaswerkzaamheden aan gebouwen (hierna: segment "glasbewassing"). Functies: Glazenwasser I en II en Meewerkend voorman/-vrouw schoonmaakonderhoud buiten I en II.
- reiniging en onderhoud van gevels. Hieronder valt ook graffitiwrijving op alle ondergronden (hierna: segment "gevelonderhoud"). Functies: Gevelbehandelaar I, II en III en Meewerkend voorman/-vrouw schoonmaakonderhoud buiten I en II.
- werkzaamheden die direct na een calamiteit (denk aan brand, water, storm of stof) moeten plaatsvinden om de gevolgschade daarvan zoveel mogelijk te beperken (hierna: segment

- 'calamiteiten'). Functies: Basisederwerker schoonmaakonderhoud na calamiteiten, Mederwerker schoonmaakonderhoud na calamiteiten I, II en III.
- schoonmaak binnen productieafdelingen in de voedingsmiddelenindustrie (hierna: segment 'foodreininging'). Functies: Mederwerker schoonmaakonderhoud industrieel I, II en III.
 - overige industrie, alsmede herstel/reparatie- en/of levensduurverlengende werkzaamheden (denk aan tegelzetten na calamiteiten en reparatie van vloeren). Functies: Mederwerker schoonmaakonderhoud industrieel I, II en III.

Artikel 4

BASIS(VAK)OPLEIDING EN ONTWIKKELING

1. De werknemer ontvangt van de werkgever binnen 3 maanden na indiensttreding doeltreffende en aan de opgedragen taken aangepaste voorlichting, instructie en onderricht om de werkzaamheden veilig en gezond te kunnen uitoefenen.
2. De werknemer krijgt binnen 12 maanden na indiensttreding van zijn werkgever de basis(vak)opleiding aangeboden. Dit wordt gevolgd door een bij de RAS erkend examen. Dit geldt niet indien de werknemer al beschikt over een relevant basis(vak)diploma, een MBO-diploma (niveau 2 of 3 schoonmaak- of glazenwassersbranche) of voor werknemers binnen het segment 'overige industrie'.
3. Het betreft, afhankelijk van in welk deel van de specialistische reiniging de werknemer werkzaam is, de basis(vak)opleiding glasbewassing, gevelonderhoud, reiniging na calamiteiten of reiniging in de voedselverwerkende industrie.
4. De werknemer is verplicht aan de basis(vak)opleiding en het (her-)examen deel te nemen.
5. De werknemer die met toestemming van de werkgever aan de basis(vak)opleiding en het (her-)examen deelneemt, ontvangt voor ieder cursus- en examenuur een vergoeding ter grootte van het voor de werknemer geldende basisuurloon.
6. De werkgever stelt de werknemer ook na de basis(vak)opleiding in de gelegenheid om aan voor zijn functie relevante opleidingen deel te nemen.
7. De werkgever kan van de RAS een tegemoetkoming ontvangen in opleidings- en examenkosten. De voorwaarden staan in het Reglement Bijdrage in de kosten van opleidingstrajecten (bijlage XI CAO) en op de website van de RAS (www.ras.nl).
8. Opleidingskosten van door de RAS gesubsidieerde opleidingen kunnen niet teruggevorderd worden bij de werknemer.

9. Indien de werkgever niet voldoet aan het bepaalde in dit artikel kan de werknemer dat melden bij de RAS en/of bij CAO-partijen.
10. Indien een werknemer die valt onder de Participatiewet (volgens artikel 14 lid 10 CAO) voor het examen en voor (een of meerdere) herexamens van de basis(vak)opleiding als bedoeld in lid 2 niet geslaagd is, en de kans op slagen voor alle examenonderdelen niet in de lijn der verwachting ligt, kan het RAS Examenbureau besluiten deelcertificaten af te geven voor de onderdelen waarvoor de werknemer wel voldoende punten heeft gehaald. Via dit certificaat wordt voldaan aan de voorwaarde om bij contractswisseling (artikel 38 lid 2, 2^e gedachtestreepje, CAO) voor een aanbieding in aanmerking te komen. De werkgever (of de werknemer) kunnen hiervoor een gemotiveerd verzoek indienen bij het RAS-Examenbureau.

Artikel 5

CONSIGNATIE

Als een werknemer buiten de reguliere werktijd direct oproepbaar moet zijn voor het verrichten van werkzaamheden en daarvoor permanent bereikbaar moet zijn, geldt het volgende:

- De periode dat deze werknemer beschikbaar moet zijn (periode van consignatie) duurt maximaal één volledige week per twee weken. Er wordt gebruik gemaakt van een mobiele telefoon. Voor elke week van beschikbaar zijn (consignatie) ontvangt de werknemer een vergoeding van € 50,- bruto loon.
- Als deze werknemer tijdens een periode van beschikbaarheid (consignatie) daadwerkelijk wordt opgeroepen, dan zal aan hem per opkomst het loon worden doorbetaald. De vergoeding daarbij is minimaal gelijk aan 2 uur loon.
- Als deze werknemer tijdens een periode van beschikbaarheid (consignatie) daadwerkelijk wordt opgeroepen ten tijde van een nachtdienst, geldt aansluitend aan de duur van de oproep een rusttijd van minimaal 8 uur (exclusief reistijd). Indien rusturen vallen op uren van de dag waarop normaal gewerkt zou worden moeten deze uren doorbetaald worden.

Artikel 6

SPAARURENSYSTEEM SPECIALISTISCHE REINIGING

In de specialistische reiniging is er sprake van drukke en minder drukke periodes. Het door de werkgever hanteren van een spaarurensysteem is mogelijk. Daarbij gelden de volgende voorwaarden:

- Uren die worden gewerkt boven of onder het contractuele aantal, per 4 wekenperiode (of maandelijks) worden gespaard en later,

in een 4 wekenperiode (of maand), weer opgenomen. De spaarurenregeling kent een referteperiode van januari tot en met december te weten 12 maanden of 13 periodes.

- Bij een fulltimer worden er maximaal 100 uren gespaard. Voor parttimers geldt dit maximum naar rato.
- Min-uren aan het einde van de looptijd ten opzichte van het contractueel overeengekomen aantal uren van de looptijd, zijn voor rekening werkgever. Als op de einddatum van de looptijd niet alle uren zijn opgenomen, en er dus sprake is van meeruren boven het aantal looptijduren, worden deze uren tegen 100% uitbetaald.
- Overwerktoeslag wordt betaald over de uren die de werknemer over de referteperiode van de spaarurenregeling meer dan gemiddeld 38 uur per week heeft gewerkt. De opgenomen verlofuren worden hierbij als gewerkte uren meegenomen.
- Bij overname in verband met contractswisseling (artikel 38 CAO) zijn minuren voor rekening van verliezend werkgever. Plusuren gaan mee naar de nieuwe werkgever en worden gefactureerd door de 'verwervende' werkgever aan de 'verliezende' werkgever. Bij overname worden plusuren qua regeling gelijk gesteld aan regeling overdracht verlofuren (Bijlage IV CAO).

Artikel 7

REISTIJDEN- EN REISKOSTENREGELING

1. Als werktijd geldt: de tijd vanaf het eerste werkobject tot en met het laatste werkobject. Werkobject is de plaats waar de werkzaamheden worden verricht.
2. Als reistijd geldt: de tijd die de werknemer reist met eigen of openbaar vervoer dan wel gebruik maakt van een vervoermiddel van de werkgever, vanaf huis naar het eerste werkobject en vanaf het laatste werkobject terug naar huis.
3. Als reisafstand geldt: de afstand die de werknemer reist met eigen of openbaar vervoer vanaf huis naar het eerste werkobject, en vanaf het laatste werkobject, terug naar huis.
4. Als via de vestiging wordt gereisd, geldt het volgende:
 - Reizen via de vestiging gebeurt in samenspraak tussen werkgever en werknemer;
 - Als de vestiging wordt gebruikt als overstapplaats ('carpoolplaats') en er wordt geen werk verricht. De totale reistijd tot aan het eerste object is woon-werk verkeer (en vanaf het laatste object terug naar de vestigingsplaats);
 - Als op de vestiging werkzaamheden worden verricht (bijvoorbeeld materialen verzamelen, werkstaten invullen, water bijvullen) voordat verder wordt gereisd. De reistijd vanaf de vestiging naar het eerste object is werktijd (en vanaf het laatste object terug naar de vestiging).

5. Om de reisafstand en reistijd te bepalen past de werkgever voor alle werknemers een uniforme methodiek toe wat betreft de te gebruiken routeplanner en route om de reisafstand en reistijd te bepalen, tenzij de billijkheid in individuele gevallen een andere toepassing vraagt.
6. Indien de reisafstand meer bedraagt dan 60 kilometer per dag ontvangt de werknemer:
 - a. bij gebruik van openbaar vervoer, fiets en bromfiets: de volledige kosten van het openbaar vervoer.
 - b. bij reizen per auto: vergoeding van alle kilometers op basis van de maximaal fiscaal toegestane onbelaste vergoeding.
7. Indien de reistijd meer bedraagt dan 1,5 uur per dag wordt het meerdere vergoed als zijnde reizen op basis van het CAO-basisuurloon.
8. Voor de chauffeur, die gebruik maakt van een vervoermiddel van de werkgever, start (in afwijking op lid 1) de werktijd bij het laad- en/of losadres dan wel op de eerste opstapplaats van werknemers die vanwege de werkgever worden vervoerd.

Artikel 8

CONTRACTSWISSELING EN ONDERAANNEMING

1. In aanvulling op artikel 38 lid 1 van het algemeen deel van de CAO geldt dat als er sprake is van glasbewassing in onderaanneming met een substantiële omvang, gevolgd door een heraanbesteding van de glasbewassing, het projectverwervende bedrijf ook aan een aantal werknemers die bij de onderaannemer werkzaam zijn een aanbidding moet doen.
2. Er is sprake van glasbewassing met een substantiële omvang indien deze meer bedraagt dan 3344 uur op jaarbasis voorafgaande aan de datum contractswisseling.
3. Het aantal werknemers, werkzaam bij de onderaannemer, dat een aanbidding van het projectverwervende bedrijf ontvangt wordt bepaald op basis van onderstaand schema:

Aantal uren glasbewassing op jaarbasis	Aantal werknemers dat een aanbidding ontvangt
Minder dan 3344 uur	0
3344 - 5015 uur	2
5016 - 6687 uur	3
6688 - 8359 uur	4 ⁴

⁴ Het aantal werknemers wordt (verder) uitgebreid met 1 iedere keer als de glasbewassing op jaarbasis 1672 uren meer bedraagt.

4. Om als werknemer van de onderaannemer binnen 'het afspiegelen' te worden betrokken gelden (in afwijking op artikel 38 lid 2 van het algemeen deel van de CAO) de volgende voorwaarden:
 - de werknemer dient in de afgelopen 1,5 jaar minimaal 200 uren op het te wisselen object als glazenwasser werkzaamheden te hebben verricht;
 - de werknemer is voor onbepaalde tijd bij de onderaannemer in dienst;
 - de werknemer beschikt over een door de branche erkend diploma;
 - de werknemer beschikt over een geldig identiteitsbewijs of, indien wettelijk vereist, over een geldige verblijfsvergunning.
 - de werknemer heeft de AOW-gerechtigde leeftijd nog niet bereikt;
 - de werknemer is niet langer dan 26 weken arbeidsongeschikt;
 - de werknemer werkt structureel niet meer dan 48 uur per week bij de onderaannemer (tenzij voorafgaand aan de wisseling de uren boven de 48 uur zijn afgekocht overeenkomstig artikel 38 lid 6 van het algemeen deel van de CAO).
5. Het afspiegelingsbeginsel wordt toegepast om te bepalen welke werknemers een aanbieding ontvangen (hoofdstuk 2 UWV Uitvoeringsregels ontslag BE, versie augustus 2018). De afwijkingmogelijkheden in de hoofdstukken 17 t/m 19 van deze beleidsregels zijn niet van toepassing. Op de website van de RAS zijn de beleidsregels te downloaden.
6. Bij toepassing van het afspiegelingsbeginsel gelden de functies Glazenwasser I en II als uitwisselbaar. De functies Meewerkend voorman/-vrouw schoonmaakonderhoud buiten I en II gelden ook als uitwisselbaar.
7. De werknemers die, na afspiegeling, recht hebben op een aanbieding van het projectverwervende bedrijf ontvangen een aanbod zonder enige wijziging in uren. Het aantal uren in de individuele arbeidsovereenkomst zal bij de contractswisseling bij de projectverwervende werkgever een gelijk aantal uren per periode bedragen zoals voor de contractswisseling bij de onderaannemer (in totaal) werd gewerkt. Dit lid geldt als afwijking op artikel 38 lid 3 (2^e gedachtestreepje) van het algemeen deel van de CAO.
8. Het bedrijf werkzaam als onderaannemer op het te wisselen object, of het projectverliezende bedrijf, zal een juiste invulling van dit artikel jegens het projectverwervende bedrijf aantonen.
9. De regels van artikel 38 lid 3 (1^e, 3^e en 4^e gedachtestreepje) en lid 4 t/m 14 van het algemeen deel van de CAO zijn onverkort van toepassing.

CAO-DEEL VOOR ADMINISTRatieve, ONDERSTEUNENDE EN LEIDINGGEVENDE FUNCTIES (HIERNA TE NOEMEN: C-DEEL)

Artikel 1

GELDING

1. Dit gedeelte van de overeenkomst geldt voor de werkgever zoals omschreven in artikel 1 van de CAO in het Schoonmaak- en Glazenwassersbedrijf en voor werknemers waarvan de functie is opgenomen in de referentiefuncties van artikel 2 van het C-deel en die een arbeidsovereenkomst met de werkgever als bedoeld in artikel 1 lid 2 van de CAO in het Schoonmaak- en Glazenwassersbedrijf is aangegaan. Dit gedeelte geldt niet voor de werkgever die van de RAS vanaf het jaar 2004 dispensatie heeft verkregen.
2. Onder werknemer wordt tevens verstaan de man of vrouw in een functie tot en met het niveau van 140 ORBA-punten die niet expliciet in de referentiefuncties van artikel 2 van het C-deel is genoemd en wiens functie door de werkgever zal worden ingedeeld. Indien de werknemer het daarmee oneens is staat beroep open bij de Commissie Functie-indeling. De beroepsprocedure is opgenomen in bijlage VIII van de CAO.
 - a. De artikelen 16, 19, 24 en 26 tot en met 31 en artikel 44 van de CAO in het Schoonmaak-en Glazenwassersbedrijf zijn van overeenkomstige toepassing op werknemers die volgens de leden 1 en 2 onder het C-deel vallen. De overige artikelen van de CAO in het Schoonmaak- en Glazenwassersbedrijf zijn niet van toepassing.
 - b. Afwijking van het bepaalde in sub a is alleen mogelijk als het bedrijf een bedrijfsregeling heeft die:
 - de instemming heeft van het medezeggenschapsorgaan als bedoeld in de Wet op de Ondernemingsraden en de RAS dispensatie heeft verleend volgens artikel 45 van de CAO;
 - ten aanzien van de onder sub a genoemde artikelen minimaal gelijkwaardig is aan hetgeen in de CAO is bepaald.

Artikel 2

REFERENTIEFUNCTIES**Functies:**

- AS.1 Algemeen/secr. medewerker 1 (40-60 ORBA-punten)
- AS.2 Algemeen/secr. medewerker 2 (60-80 ORBA-punten)
- AS.3 Algemeen/secr. medewerker 3 (80-100 ORBA-punten)
- AS.4 Algemeen/secr. medewerker 4 (100-115 ORBA-punten)
- BB.1 Medewerker bedrijfsbureau 1 (80-100 ORBA-punten)
- BB.2 Medewerker bedrijfsbureau 2 (115-135 ORBA-punten)
- BB.3 Medewerker bedrijfsbureau 3 (115-135 ORBA-punten)
- FA.1 Medewerker administratie 1 (60-80 ORBA-punten)
- FA.2 Medewerker administratie 2 (80-100 ORBA-punten)
- FA.3 Medewerker administratie 3 (100-115 ORBA-punten)
- FA.4 Medewerker administratie 4 (115-135 ORBA-punten)
- MA.1 Magazijnmedewerker 1 (40-60 ORBA-punten)
- MA.2 Magazijnmedewerker 2 (40-60 ORBA-punten)
- RL.1 Rayonleider 1 (115-135 ORBA-punten)
- RL.2 Rayonleider 2 (135-140 ORBA-punten)

Artikel 3

MINIMUM-SALARISNIVEAU

1. Voor de werknemers als bedoeld in artikel 2 bedraagt het minimumsalarisniveau per 1 januari 2022:

Punten ORBA	Tot 40	40-60	60-80	80-100	100-115	115-135	135-140
Minimum salarisniveau	11,65	12,13	12,67	13,42	14,24	15,23	16,28

Hiervan uitgezonderd zijn de functies Rayonleider 1 en 2.

Het minimumsalarisniveau van deze functies bedraagt:

- Rayonleider 1: € 16,34
- Rayonleider 2: € 16,99

2. Voor de werknemers als bedoeld in artikel 2 bedraagt het minimumsalarisniveau per 1 april 2022:

Punten ORBA	Tot 40	40-60	60-80	80-100	100-115	115-135	135-140
Minimum salarisniveau	12,05	12,54	13,10	13,87	14,72	15,74	16,83

Hiervan uitgezonderd zijn de functies Rayonleider 1 en 2.

Het minimumsalarisniveau van deze functies bedraagt:

- Rayonleider 1: € 16,90
- Rayonleider 2: € 17,57

3. Voor de werknemers als bedoeld in artikel 2 bedraagt het minimumsalarisniveau per 1 april 2023:

Punten ORBA	Tot 40	40-60	60-80	80-100	100-115	115-135	135-140
Minimum salarisniveau	12,38	12,89	13,46	14,26	15,13	16,18	17,30

Hiervan uitgezonderd zijn de functies Rayonleider 1 en 2.

Het minimumsalarisniveau van deze functies bedraagt:

- Rayonleider 1: € 17,36
- Rayonleider 2: € 18,05

4. Voor de werknemers als bedoeld in artikel 2 bedraagt het minimumsalarisniveau per 1 november 2023:

Punten ORBA	Tot 40	40-60	60-80	80-100	100-115	115-135	135-140
Minimum salarisniveau	12,81	13,34	13,93	14,76	15,66	16,74	17,90

Hiervan uitgezonderd zijn de functies Rayonleider 1 en 2.

Het minimumsalarisniveau van deze functies bedraagt:

- Rayonleider 1: € 17,97
- Rayonleider 2: € 18,68

5. Voor de werknemers als bedoeld in artikel 2 bedraagt het minimumsalarisniveau per 1 januari 2024:

Punten ORBA	Tot 40	40-60	60-80	80-100	100-115	115-135	135-140
Minimum salarisniveau	13,20	13,74	14,35	15,20	16,13	17,24	18,44

Hiervan uitgezonderd zijn de functies Rayonleider 1 en 2.

Het minimumsalarisniveau van deze functies bedraagt:

- Rayonleider 1: € 18,51
- Rayonleider 2: € 19,24

6. Voor de werknemers als bedoeld in artikel 2 bedraagt het minimumsalarisniveau per 30 juni 2024:

Punten ORBA	Tot 40	40-60	60-80	80-100	100-115	115-135	135-140
Minimum salarisniveau	13,92	14,49	15,14	16,03	17,02	18,19	19,45

Hiervan uitgezonderd zijn de functies Rayonleider 1 en 2. Het minimumsalarisniveau van deze functies bedraagt:

- Rayonleider 1: € 19,53
- Rayonleider 2: € 20,30

7. Het feitelijk uurloon van werknemers (exclusief met de individuele werknemer schriftelijk overeengekomen persoonlijke toeslag) zal worden verhoogd met:
- 3,4% per 1 april 2022. Bij betaling per 4 weken met ingang van periode 4 2022 en bij betaling per maand per 1 april 2022;
 - 2,75% per 1 april 2023. Bij betaling per 4 weken met ingang van periode 4 2023 en bij betaling per maand per 1 april 2023;
 - 3,5 % per 1 november 2023;
 - 3% per 1 januari 2024;
 - 5,5% per 30 juni 2024.

CAO-DEEL VOOR HOTELS (HIERNA TE NOEMEN: D-DEEL)

Artikel 1

GELDING

1. Dit deel van de overeenkomst geldt voor de werkgevers zoals omschreven in artikel 1 van de CAO in het Schoonmaak- en Glazenwassersbedrijf en voor werknemers zoals omschreven in artikel 1 lid 3 van dezelfde CAO, uitsluitend voor de tijd dat zij werkzaam zijn in een hotel⁵.
2. Het algemene deel van de CAO in het Schoonmaak- en Glazenwassersbedrijf is onverkort van toepassing wanneer dit deel van de CAO voor de in lid 1 bedoelde werknemers geen andere regeling treft.

Artikel 2

TOESLAG BIJZONDERE UREN

Werknemers die 's avonds, 's nachts, in de weekends of op feestdagen werken, krijgen de volgende toeslagen (in procenten) over het basisuurloon:

	MA	DI	WO	DO	VR	ZA	ZO	FE tot 1 januari 2023	FE vanaf 1 januari 2023
00.00 - 06.00 uur	50	30	30	30	30	50	50	50	150
06.00 - 21.30 uur	0	0	0	0	0	0	0	50	150
21.30 - 24.00 uur	30	30	30	30	50	50	50	50	150

Artikel 3

FEESTDAGEN EN VAKANTIE

1. Als de werknemer geen werkzaamheden verricht op een feestdag (zie definitie artikel 18 lid 2 CAO) ontvangt deze geen loon.
2. De vakantieopbouw bedraagt 10,5% van ieder betaald uur of deel daarvan. Er vindt geen opbouw plaats over overwerkuren.
3. De vakantiekrachten en studenten / scholieren, zoals genoemd in artikel 9 lid 3 sub c en sub d van het algemene deel van de CAO, ontvangen binnen de hotelschoonmaak een loon inclusief vakantieopbouw (10,5%) en vakantietoeslag (8%). De loontabellen staan in bijlage IIIA.

⁵ Dit deel van de CAO is uitdrukkelijk niet van toepassing op werknemers die werkzaam zijn in, op of aan recreatiebungalows.

Artikel 4

BEHOUD HOGERE WEEKENDTOESLAG BIJ CONTRACTSWISSELING

Indien een werknemer voorafgaande aan een contractswisseling (artikel 38 CAO) al minimaal 1,5 jaar recht heeft op hogere (boven de CAO) afgesproken weekendtoeslag(en), dan behoudt de werknemer dit recht bij de contractswisseling. Dit geldt voor zolang werknemer werkzaam blijft op het betreffende hotelobject.

Artikel 5

SPAARURENSYSTEEM HOTELSCHOONMAAK

In de hotelschoonmaak is er sprake van planmatige werkzaamheden. Het door de werkgever hanteren van een spaarurensysteem is mogelijk. Daarbij gelden de volgende voorwaarden:

- Uren die worden gewerkt boven of onder het contractuele aantal, per 4 wekenperiode (of maandelijks) worden gespaard en later, in een 4 wekenperiode (of maand) weer opgenomen. De spaarurenregeling kent een referteperiode van een kalenderjaar van januari tot en met december te weten 12 maanden of 13 periodes.
- Spaaruren worden enkel gemaakt op de vaste werkdagen van de werknemer. De werknemer heeft niet de verplichting om meer dagen per week te gaan werken.
- Vanuit belang van een gezonde werkbalans worden werkuren boven 9e uur per dag nog steeds conform overwerktoeslag uitbetaald. Deze uren tellen niet mee voor de spaaruren maar worden gezien als overwerk.
- Er is sprake van maximaal 4 weken minuren ten opzichte van de met de werknemer contractueel overeengekomen uren.
- Min-uren aan het einde van de looptijd ten opzichte van het contractueel overeengekomen aantal uren van de looptijd, zijn voor rekening werkgever. Als op de einddatum van de looptijd niet alle uren zijn opgenomen, en er dus sprake is van meeruren boven het aantal looptijduren, worden deze uren tegen 100% uitbetaald.
- Bij overname in verband met contractswisseling (artikel 38 CAO) zijn minuren voor rekening van verliezend werkgever. Plusuren gaan mee naar de nieuwe werkgever en worden gefactureerd door de 'verwervende' werkgever aan de 'verliezende' werkgever. Bij overname worden plusuren qua regeling gelijk gesteld aan regeling overdracht verlofuren (bijlage IV CAO).

BIJLAGE I - DAGLOON

Het dagloon, zijnde het loon per dag, wordt berekend met de volgende formule:

$$\frac{\text{Verdiens ten}}{\text{Gewerkte dagen}} \times \frac{\text{Gewerkte dagen} + \text{Ziekte dagen} + \text{Onbetaald verlof}^*}{\text{Werkdagen in die periode}}$$

Toelichting van de verschillende elementen:

- **Verdiens ten:** Alle inkomsten over de drie hele loonperioden voorafgaande aan de eerste dag van arbeidsongeschiktheid, inclusief eventueel loon over vakantiedagen, maar exclusief vakantietoeslag, eindejaarsuitkering, overwerkbetaling, uitbetaalde vakantieuren volgens artikel 27 lid 8 CAO en eventuele loondoorbetaling bij arbeidsongeschiktheid.
- **Gewerkte dagen:** Het aantal dagen dat in die periode daadwerkelijk is gewerkt, vermeerderd met de eventuele vakantiedagen en feestdagen in die periode waarop normaal zou zijn gewerkt.
- **Onbetaald verlof:** Dagen waarop de werknemer overeenkomstig artikel 30 CAO onbetaald verlof geniet.
* *Onbetaald verlofdagen worden in mindering gebracht als de loondoorbetaling bij arbeidsongeschiktheid het ziekgeld aansluit aan onbetaald verlof dat is gevolgd op betaald verlof.*
- **Werkdagen in die periode:** Referteperiode van drie hele loonperioden voorafgaande aan de eerste ziekte dag: dit is 65 dagen -bij maandbetaling- respectievelijk 60 dagen -bij betaling per 4-weken-, of zoveel dagen korter als men later in de periode in dienst kwam.

Het volgens bovenstaande formule berekende dagloon wordt geïndexeerd met de bij de CAO overeengekomen initiële verhogingen conform artikel 15 en bijlage III CAO.

Cyclische arbeid

Indien een werknemer werkzaam is in een rooster met een vaste maand- of periodeverloning dan wordt op basis hiervan de betaling bij arbeidsongeschiktheid vastgesteld. Bovenstaande dagloonberekening is dan niet van toepassing. De percentages van het schema in artikel 31 lid 1 CAO en de overige bepalingen van dit artikel zijn onverkort van toepassing.

BIJLAGE II
REFERENTIEFUNCTIES IN DE SCHOONMAAK- EN
GLAZENWASSERSBRANCHE

Voor een beschrijving van de referentiefuncties wordt verwezen naar het functiehandboek op de website www.ras.nl.

LOONGROEP	FUNCTIENAAM A-DEEL
1	Medewerker algemeen schoonmaakonderhoud I Medewerker schoonmaakonderhoud transportmiddelen I Schoonmaakmedewerker keuken/catering I
2	Medewerker algemeen schoonmaakonderhoud II Medewerker schoonmaakonderhoud en services I Medewerker schoonmaakonderhoud transportmiddelen II Medewerker schoonmaakonderhoud vloeren I Schoonmaakmedewerker keuken/catering II
3	Medewerker schoonmaakonderhoud transportmiddelen III Medewerker schoonmaakonderhoud en services II Medewerker schoonmaakonderhoud vloeren II Meewerkend voorman/-vrouw alg. schoonmaakonderhoud I
4	Medewerker schoonmaakonderhoud en services III Medewerker schoonmaakonderhoud vloeren III Meewerkend voorman/-vrouw alg. schoonmaakonderhoud II
5	(Ambulant) objectleider algemeen schoonmaakonderhoud I
6	(Ambulant) objectleider algemeen schoonmaakonderhoud II (Ambulant) objectleider algemeen schoonmaakonderhoud III

LOONGROEP	FUNCTIENAAM B-DEEL
1	Medewerker schoonmaakonderhoud industrieel I
2	Glazenwasser I Medewerker schoonmaakonderhoud industrieel II Basisedewerker schoonmaakonderhoud na calamiteiten
3	Gevelbehandelaar I Glazenwasser II Medewerker schoonmaakonderhoud industrieel III Medewerker schoonmaakonderhoud na calamiteiten I
4	Gevelbehandelaar II Medewerker schoonmaakonderhoud na calamiteiten II Meewerkend voorman/-vrouw schoonmaakonderhoud buiten I
5	Gevelbehandelaar III Medewerker schoonmaakonderhoud na calamiteiten III Meewerkend voorman/-vrouw schoonmaakonderhoud buiten II

BIJLAGE III LOONTABELLEN

1. Voor de werknemer als bedoeld in artikel 1 lid 3 bedraagt het basisuurloon per 1 januari 2022:

Loongroepen	1	2	3	4	5	6
Basisuurloon/leeftijd						
17 jaar en jonger	5,15	5,40	5,66	5,95	6,17	6,48
18 jaar	6,29	6,60	6,92	7,28	7,55	7,93
19 jaar	7,44	7,80	8,18	8,60	8,92	9,37
20 jaar	8,58	9,00	9,44	9,92	10,29	10,81
Basisuurloon/dienstjaren						
0	11,44	12,00	12,58	13,23	13,72	14,41
1	11,85	12,44	13,01	13,67	14,20	14,92
2	12,28	12,88	13,49	14,15	14,69	15,44
3	12,66	13,31	13,92	14,62	15,18	15,95
4	13,05	13,72	14,38	15,07	15,66	16,46

2. Voor de werknemer als bedoeld in artikel 1 lid 3 bedraagt het basisuurloon per 1 april 2022:

Loongroepen	1	2	3	4	5	6
Basisuurloon/leeftijd						
17 jaar en jonger	9,46	9,93	10,40	10,94	11,35	11,92
18 jaar	10,06	10,55	11,05	11,63	12,06	12,67
19 jaar	10,65	11,17	11,70	12,31	12,77	13,41
20 jaar	11,83	12,41	13,00	13,68	14,19	14,90
Basisuurloon/dienstjaren						
0	11,83	12,41	13,00	13,68	14,19	14,90
1	12,25	12,87	13,45	14,14	14,68	15,43
2	12,70	13,32	13,95	14,63	15,19	15,96
3	13,09	13,76	14,39	15,11	15,70	16,49
4	13,50	14,19	14,87	15,59	16,19	17,02

3. Voor de werknemer als bedoeld in artikel 1 lid 3 bedraagt het basisuurloon per 1 april 2023:

Loongroepen	1	2	3	4	5	6
Basisuurloon/leeftijd						
17 jaar en jonger	9,72	10,20	10,69	11,24	11,66	12,25
18 jaar	10,33	10,84	11,36	11,94	12,39	13,01
19 jaar	10,94	11,48	12,02	12,65	13,12	13,78
20 jaar	12,15	12,75	13,36	14,05	14,58	15,31
Basisuurloon/dienstjaren						
0	12,15	12,75	13,36	14,05	14,58	15,31
1	12,58	13,22	13,82	14,53	15,09	15,85
2	13,05	13,68	14,33	15,03	15,60	16,40
3	13,45	14,14	14,78	15,53	16,13	16,94
4	13,87	14,58	15,28	16,01	16,64	17,49

4. Voor de werknemer als bedoeld in artikel 1 lid 3 bedraagt het basisuurloon per 1 november 2023:

Loongroepen	1	2	3	4	5	6
Basisuurloon/leeftijd						
17 jaar en jonger	10,06	10,55	11,06	11,63	12,07	12,68
18 jaar	10,69	11,21	11,76	12,36	12,83	13,47
19 jaar	11,32	11,87	12,45	13,09	13,58	14,27
Basisuurloon/dienstjaren						
0	12,58	13,19	13,83	14,54	15,09	15,85
1	13,03	13,68	14,31	15,03	15,61	16,41
2	13,50	14,16	14,83	15,56	16,15	16,98
3	13,92	14,63	15,30	16,07	16,70	17,53
4	14,35	15,09	15,82	16,57	17,22	18,10

5. Voor de werknemer als bedoeld in artikel 1 lid 3 bedraagt het basisuurloon per 1 januari 2024:

Loongroepen	1	2	3	4	5	6
Basisuurloon/leeftijd						
17 jaar en jonger	10,37	10,89	11,39	11,97	12,43	13,06
18 jaar	11,02	11,57	12,10	12,72	13,20	13,87
19 jaar	11,66	12,24	12,81	13,46	13,97	14,69
Basisuurloon/dienstjaren						
1	13,42	14,09	14,74	15,49	16,08	16,90
2	13,91	14,59	15,28	16,03	16,63	17,49
3	14,34	15,07	15,76	16,55	17,20	18,06
4	14,78	15,54	16,29	17,07	17,74	18,65

6. Voor de werknemer als bedoeld in artikel 1 lid 3 bedraagt het basisuurloon per 30 juni 2024:

Loongroepen	1	2	3	4	5	6
Basisuurloon/leeftijd						
17 jaar en jonger	10,94	11,49	12,02	12,63	13,12	13,78
18 jaar	11,62	12,21	12,77	13,42	13,93	14,64
19 jaar	12,30	12,92	13,51	14,20	14,75	15,49
Basisuurloon/dienstjaren						
1	14,15	14,87	15,55	16,34	16,97	17,83
2	14,68	15,39	16,12	16,91	17,55	18,45
3	15,12	15,90	16,63	17,46	18,14	19,05
4	15,60	16,40	17,19	18,01	18,71	19,67

BIJLAGE IIIA LOONTABELLEN VAKANTIEKRACHTEN EN STUDENTEN / SCHOLIEREN

1. Voor de vakantiekracht en studenten / scholieren als bedoeld in artikel 9 lid 3 sub c en sub d bedraagt het loon inclusief vakantieopbouw (10%) en de vakantieslag (8%) per 1 januari 2022:

Loongroepen	1	2	3	4	5	6
17 jaar en jonger	6,18	6,48	6,79	7,14	7,41	7,78
18 jaar	7,55	7,92	8,30	8,73	9,05	9,51
19 jaar	8,92	9,36	9,81	10,32	10,70	11,24
20 jaar	10,29	10,80	11,32	11,91	12,35	12,97
21 jaar en ouder	13,73	14,40	15,09	15,87	16,47	17,29

2. Voor de vakantiekracht en studenten / scholieren als bedoeld in artikel 9 lid 3 sub c en sub d bedraagt het loon inclusief vakantieopbouw (10%) en de vakantieslag (8%) per 1 april 2022:

Loongroepen	1	2	3	4	5	6
17 jaar en jonger	11,36	11,91	12,48	13,13	13,62	14,30
18 jaar	12,07	12,66	13,26	13,95	14,47	15,20
19 jaar	12,78	13,40	14,04	14,77	15,32	16,09
20 jaar en ouder	14,19	14,89	15,60	16,41	17,03	17,88

3. Voor de vakantiekracht en studenten / scholieren als bedoeld in artikel 9 lid 3 sub c en sub d bedraagt het loon inclusief vakantieopbouw (10%) en de vakantieslag (8%) per 1 april 2023:

Loongroepen	1	2	3	4	5	6
17 jaar en jonger	11,66	12,24	12,82	13,49	14,00	14,70
18 jaar	12,39	13,00	13,63	14,33	14,87	15,61
19 jaar	13,12	13,77	14,43	15,17	15,74	16,53
20 jaar en ouder	14,58	15,30	16,03	16,86	17,49	18,37

4. Voor de vakantiekracht en studenten / scholieren als bedoeld in artikel 9 lid 3 sub c en sub d bedraagt het loon inclusief vakantieopbouw (10%) en de vakantieslag (8%) per 1 november 2023:

Loongroepen	1	2	3	4	5	6
17 jaar en jonger	12,08	12,66	13,28	13,96	14,48	15,21
18 jaar	12,83	13,45	14,11	14,83	15,39	16,17
19 jaar	13,59	14,24	14,93	15,70	16,30	17,12
20 jaar en ouder	15,09	15,83	16,59	17,45	18,11	19,02

5. Voor de vakantiekracht en studenten / scholieren als bedoeld in artikel 9 lid 3 sub c en sub d bedraagt het loon inclusief vakantieopbouw (10%) en de vakantieslag (8%) per 1 januari 2024:

Loongroepen	1	2	3	4	5	6
17 jaar en jonger	12,45	13,07	13,67	14,37	14,91	15,67
18 jaar	13,22	13,88	14,52	15,26	15,84	16,65
19 jaar	13,99	14,69	15,37	16,15	16,77	17,62
20 jaar en ouder	16,10	16,91	17,69	18,59	19,29	20,28

6. Voor de vakantiekracht en studenten / scholieren als bedoeld in artikel 9 lid 3 sub c en sub d bedraagt het loon inclusief vakantieopbouw (10%) en de vakantieslag (8%) per 30 juni 2024:

Loongroepen	1	2	3	4	5	6
17 jaar en jonger	13,12	13,79	14,42	15,16	15,74	16,54
18 jaar	13,94	14,65	15,32	16,10	16,72	17,56
19 jaar	14,75	15,50	16,21	17,04	17,69	18,59
20 jaar en ouder	16,98	17,84	18,66	19,61	20,36	21,39

LOONTABELLEN VAKANTIEKRACHTEN EN STUDENTEN / SCHOLIEREN HOTELSCHOONMAAK

7. Voor de vakantiekracht en studenten / scholieren als bedoeld in artikel 9 lid 3 sub c en sub d A-deel en artikel 3 lid 3 D-deel bedraagt het loon inclusief vakantieopbouw (10,5%) en de vakantieslag (8%) per 1 januari 2022:

Loongroepen	1	2	3	4	5	6
17 jaar en jonger	6,20	6,51	6,82	7,18	7,44	7,82
18 jaar	7,58	7,95	8,34	8,77	9,10	9,55
19 jaar	8,96	9,40	9,86	10,36	10,75	11,29
20 jaar	10,34	10,85	11,37	11,96	12,40	13,03
21 jaar en ouder	13,79	14,46	15,16	15,94	16,54	17,37

8. Voor de vakantiekracht en studenten / scholieren als bedoeld in artikel 9 lid 3 sub c en sub d A-deel en artikel 3 lid 3 D-deel bedraagt het loon inclusief vakantieopbouw (10,5%) en de vakantieslag (8%) per 1 april 2022:

Loongroepen	1	2	3	4	5	6
17 jaar en jonger	11,41	11,97	12,53	13,19	13,68	14,37
18 jaar	12,12	12,71	13,32	14,01	14,54	15,26
19 jaar	12,83	13,46	14,10	14,84	15,39	16,16
20 jaar en ouder	14,26	14,96	15,67	16,49	17,10	17,96

9. Voor de vakantiekracht en studenten / scholieren als bedoeld in artikel 9 lid 3 sub c en sub d A-deel en artikel 3 lid 3 D-deel bedraagt het loon inclusief vakantieopbouw (10,5%) en de vakantieslag (8%) per 1 april 2023:

Loongroepen	1	2	3	4	5	6
17 jaar en jonger	11,72	12,29	12,88	13,55	14,06	14,76
18 jaar	12,45	13,06	13,69	14,39	14,94	15,68
19 jaar	13,18	13,83	14,49	15,24	15,82	16,61
20 jaar en ouder	14,64	15,37	16,10	16,93	17,57	18,45

10. Voor de vakantiekracht en studenten / scholieren als bedoeld in artikel 9 lid 3 sub c en sub d A-deel en artikel 3 lid 3 D-deel bedraagt het loon inclusief vakantieopbouw (10,5%) en de vakantieslag (8%) per 1 november 2023:

Loongroepen	1	2	3	4	5	6
17 jaar en jonger	12,13	12,72	13,34	14,02	14,55	15,28
18 jaar	12,89	13,51	14,17	14,90	15,46	16,24
19 jaar	13,65	14,31	15,00	15,77	16,37	17,19
20 jaar en ouder	15,16	15,90	16,67	17,52	18,19	19,10

11. Voor de vakantiekracht en studenten / scholieren als bedoeld in artikel 9 lid 3 sub c en sub d A-deel en artikel 3 lid 3 D-deel bedraagt het loon inclusief vakantieopbouw (10,5%) en de vakantieslag (8%) per 1 januari 2024:

Loongroepen	1	2	3	4	5	6
17 jaar en jonger	12,50	13,13	13,73	14,43	14,98	15,75
18 jaar	13,28	13,94	14,59	15,33	15,91	16,72
19 jaar	14,06	14,76	15,44	16,22	16,84	17,70
20 jaar en ouder	16,17	16,98	17,77	18,67	19,38	20,37

12. Voor de vakantiekracht en studenten / scholieren als bedoeld in artikel 9 lid 3 sub c en sub d A-deel en artikel 3 lid 3 D-deel bedraagt het loon inclusief vakantieopbouw (10,5%) en de vakantieslag (8%) per 30 juni 2024:

Loongroepen	1	2	3	4	5	6
17 jaar en jonger	13,18	13,85	14,49	15,22	15,81	16,61
18 jaar	14,00	14,71	15,39	16,17	16,79	17,61
19 jaar	14,82	15,57	16,29	17,11	17,77	18,67
20 jaar en ouder	17,05	17,92	18,74	19,69	20,45	21,49

BIJLAGE IV OVERDRACHTSPROTOCOL VAKANTIEUREN, VAKANTIETOESLAG EN SPAARUREN BIJ CONTRACTSWISSELING

1. Wanneer werknemers als gevolg van contractswisselingen aanspraken op vakantieuren, vakantietoeslag en spaaruren (artikel 9 lid 3 sub b CAO) wensen over te dragen naar het schoonmaak- respectievelijk glazenwassersbedrijf dat het object heeft verworven kan dit schoonmaak- respectievelijk glazenwassersbedrijf een daartoe strekkende gespecificeerde factuur zenden aan het schoonmaak- respectievelijk glazenwassersbedrijf dat het object heeft verloren. Op de factuur wordt onderscheid gemaakt tussen wettelijke en bovenwettelijke vakantieuren.
2. Het schoonmaak- respectievelijk glazenwassersbedrijf dat het object heeft verloren is gehouden om deze factuur onverwijld, doch uiterlijk binnen 14 dagen, te betalen. Niet of niet-tijdige nakoming van de financiële afrekening tussen schoonmaak- respectievelijk glazenwassersbedrijven betrokken bij de contractswisseling is geen reden om de rechten van werknemers op grond van artikel 38 CAO op te schorten.
3. De waarde van de over te dragen vakantieuren en spaaruren is als volgt te berekenen: basisuurloon vermeerderd met persoonsgebonden toeslagen zoals genoemd in de CAO maal het aantal over te dragen vakantieuren en spaaruren per datum contractswisseling. De aldus berekende waarde is te vermeerderen met het percentage vakantietoeslag zoals genoemd in artikel 24 CAO.
4. De waarde van de over te dragen vakantietoeslag wordt berekend op grond van artikel 24 CAO.
5. De som van de over te dragen waarde aan vakantieuren, spaaruren en vakantietoeslag wordt vermeerderd met een opslag wegens sociale lasten. Het in acht te nemen percentage sociale lasten wordt jaarlijks door Schoonmakend Nederland gepubliceerd.

SOORT VERLOF	GEVOLGEN VOOR DE WERKNEMER	VERLOFDUUR	OMSCHRIJVING
ZWANGERSCHAPS- EN BEVALLINGSVERLOF	<p>Inkomen: Uitkering ter hoogte van 100% van het loon (tot maximumdagloon). Meestal betaalt UWV de uitkering aan de werkgever, zodat die het loon kan blijven doorbetalen.</p> <p>Vakantie-opbouw: Tijdens het zwangerschaps- en bevallingsverlof gaat de opbouw vakantiedagen door.</p>	<p>Tenminste 16 weken. Duur van de verlofperiode is afhankelijk van de datum waarop haar baby daadwerkelijk wordt geboren. Bij een meerling bestaat er recht op 4 weken extra zwangerschapsverlof. Bij langdurige ziekenhuisopname van het kind wordt het bevallingsverlof met maximaal 10 weken verlengd.</p>	<p>Verlof voor werknemster voorafgaand aan en volgend op haar bevalling. Werkgever kan het zwangerschaps- en bevallingsverlof niet weigeren. Indien tijdens het bevallingsverlof de vrouwelijke werknemer overlijdt, heeft haar partner recht op het resterende bevallingsverlof met behoud van loon. Vanaf 6 weken na de bevallingsdatum kan in overleg met de werkgever het bevallingsverlof gespreid worden opgenomen over een periode van maximaal 30 weken.</p>
CALAMITEITENVERLOF EN ANDER KORT VERZUIM*	<p>Inkomen: Werkgever betaalt het loon 100% door.</p> <p>Vakantie-opbouw: Tijdens het calamiteitenverlof gaat de opbouw vakantiedagen door.</p>	<p>Afhankelijk van de reden van het verlof. Soms is een paar uur voldoende. Soms zal een paar dagen nodig zijn.</p>	<p>Verlof voor spoedeisende, onvoorziene en bijzondere persoonlijke omstandigheden van de werknemer. Bijvoorbeeld indien een direct familielid overlijdt, de partner van de werknemer bevalt of voor spoedeisend, onvoorzien of redelijkerwijze niet buiten werktijd om te plannen arts- of ziekenhuisbezoek. Werkgever mag een redelijk verzoek om calamiteitenverlof niet weigeren. Achteraf kan de werkgever de werknemer vragen om aan te tonen dat het opnemen van calamiteitenverlof noodzakelijk was.</p>
GEBORTEVERLOF	<p>Inkomen: Werkgever betaalt het loon 100% door bij het geboorteverlof. Tijdens het aanvullende geboorteverlof krijgt de werknemer een uitkering van het UWV ter hoogte van 70% van zijn (maximum)dagloon.</p> <p>Vakantie-opbouw: Tijdens het geboorteverlof en het aanvullende geboorteverlof gaat de opbouw vakantiedagen door.</p>	<p>Tijdens het geboorteverlof heeft werknemer recht op eenmaal de arbeidsduur per week in de eerste vier weken na de geboorte.</p> <p>De werknemer kan tot 5 weken aanvullend geboorteverlof opnemen. Dit binnen 6 maanden na geboorte van het kind.</p>	<p>Verlof dat de werknemer kan opnemen als zijn/haar partner is bevallen. Werkgever kan het geboorteverlof niet weigeren.</p>

* Voor deze vormen van verlof mag werkgever in een regeling met de OR of personeelsvereniging afwijkende afspraken maken. Bijvoorbeeld over het inhouden van bovenwettelijke vakantieuren.

SOORT VERLOF	GEVOLGEN VOOR DE WERKNEMER	VERLOFDUUR	OMSCHRIJVING
KORTDUREND ZORGVERLOF*	<p>Inkomen: Werkgever betaalt het loon voor 70% door. Als dat minder is dan het minimumloon, betaalt werkgever het minimumloon.</p> <p>Vakantie-opbouw: Tijdens het kortdurend zorgverlof gaat de opbouw vakantiedagen door.</p>	Per jaar: maximaal twee maal het aantal uren dat de werknemer per week werkt. In overleg met werkgever kan werknemer het verlof in één keer of in gedeelten opnemen.	Verlof voor de werknemer bestemd om zijn/haar ouder, ziek (pleeg-)kind of partner te verzorgen. Of voor de noodzakelijk zorg aan tweedegraads bloedverwanten, andere huisgenoten en mensen met wie de werknemer een sociale relatie heeft en die van de hulp van werknemer afhankelijk zijn. Werknemer is de enige die de zieke op dat moment kan verzorgen. Werkgever kan het kortdurend zorgverlof alleen weigeren als daardoor het bedrijf of de organisatie in ernstige problemen zou komen. Als het zorgverlof eenmaal is begonnen, mag de werkgever dit niet meer stoppen.
LANGDUREND ZORGVERLOF*	<p>Inkomen: Werkgever betaalt de uren dat de werknemer langdurend zorgverlof opneemt, niet door; de uren dat de werknemer naast het verlof werkt, worden natuurlijk wel betaald.</p> <p>Vakantie-opbouw: Tijdens het langdurend zorgverlof gaat de opbouw vakantiedagen door.</p>	Per jaar: twaalf weken maximaal de helft van het aantal uren dat de werknemer werkt. In overleg met de werkgever kan de werknemer het verlof spreiden. Bijvoorbeeld zes weken voltijds verlof. Het verlof moet binnen 18 weken opgenomen worden.	Verlof voor de werknemer om voor langere tijd te zorgen voor kind, partner of ouder waarvan het leven ernstig in gevaar is. Of voor de noodzakelijke zorg aan tweedegraads bloedverwanten, andere huisgenoten en mensen met wie de werknemer een sociale relatie heeft en die van de hulp van werknemer afhankelijk zijn. Werkgever kan het langdurend zorgverlof alleen weigeren als daardoor het bedrijf of de organisatie in ernstige problemen zou komen. De werkgever moet hiervoor goede argumenten hebben. Als het verlof eenmaal is begonnen, mag de werkgever het niet meer terugdraaien.
PLEEGZORG- EN ADOPTIEVERLOF*	<p>Inkomen: Uitkering ter hoogte van 100% van het loon (tot maximumdagloon). Meestal betaalt UWV de uitkering aan de werkgever, zodat die het loon kan blijven doorbetalen.</p> <p>Vakantie-opbouw: Tijdens het adoptieverlof gaat de opbouw vakantiedagen door.</p>	Zes weken aaneengesloten. Binnen 26 weken opnemen, vanaf 4 weken voor de feitelijke adoptie tot 22 weken daarna. De werknemer kan het verlof gespreid opnemen in overleg met de werkgever.	Verlof voor de werknemer als deze een kind adopteert of een pleegkind opneemt in zijn/haar gezin. Als meerdere kinderen gelijktijdig worden geadopteerd, kan maar één keer verlof worden opgenomen. Is het kind langer dan 16 weken in het gezin voordat het officieel wordt geadopteerd, bestaat geen recht op adoptieverlof. Werkgever kan het adoptieverlof niet weigeren.
OUDERSCHAPSVERLOF	<p>Inkomen: Werkgever betaalt de uren dat de werknemer ouderschapsverlof opneemt, niet door; de uren dat de werknemer naast het verlof werkt, worden natuurlijk wel betaald.</p> <p>Vakantie-opbouw: Tijdens het ouderschapsverlof wordt over de verlofuren geen vakantie opgebouwd. Over de gewerkte uren vanzelfsprekend wel.</p> <p>Vanaf 2 augustus 2022 worden de eerste 9 weken van het ouderschapsverlof doorbetaald. Ouders (werknemers) krijgen een uitkering ter hoogte van 70% van het dagloon (tot 70% van het maximum dagloon) via het UWV. Het betaalde deel van het ouderschapsverlof moet in het eerste levensjaar van het kind worden opgenomen.</p>	26 maal het aantal uren dat de werknemer per week werkt. Werknemer kan het ouderschapsverlof flexibel opnemen.	Verlof om te zorgen voor kinderen jonger dan acht jaar. Per kind mag één keer ouderschapsverlof opgenomen worden; voor elk kind kan de werknemer apart ouderschapsverlof opnemen. Werkgever kan werknemer niet weigeren om ouderschapsverlof op te nemen tenzij het verlof het bedrijf in ernstige problemen zou brengen. De werkgever benadeelt de werknemer niet wegens het opnemen van ouderschapsverlof. Rechten van voor het verlof blijven behouden.

* Voor deze vormen van verlof mag werkgever in een regeling met de OR of personeelsvereniging afwijkende afspraken maken. Bijvoorbeeld over het inhouden van bovenwettelijke vakantieuren.

BIJLAGE XVI REGELING ONWERKBAAR WEER

Artikel 1

ONWERKBAAR WEER

De werkgever is bij weersomstandigheden, waaronder of ten gevolge waarvan niet kan worden gewerkt, gehouden aan de werknemer het loon (volgens artikel 1 lid 8 CAO) door te betalen.

Artikel 2

VORST / IJZEL / SNEEUW

De hiernavolgende leden van dit artikel gelden:

- voor het tijdvak lopende van 1 november van enig jaar tot en met 31 maart van het daarop volgend jaar (hierna te noemen: winterseizoen); én
- voor zover vanwege of ten gevolge van vorst / ijzel / sneeuw niet wordt gewerkt.

Artikel 3

VORST / IJZEL / SNEEUW

- a. Als vorst- / ijzel- / sneeuwdag wordt beschouwd een werkdag in een winterseizoen waarop vanwege vorst / ijzel / sneeuw niet wordt gewerkt en die voldoet aan minimaal één van de volgende normen:
 - Vorst / sneeuw: de gemeten temperatuur is tussen 00:00 uur en 07:00 uur lager geweest dan -3 Celsius.
 - Vorst / sneeuw: de gemeten temperatuur is tussen 07:00 uur en 09:00 uur lager geweest dan -0,5 Celsius. Dit geldt alleen voor werknemers werkzaam in de glasbewassing en de gevelreiniging (werkzaam in de functies Glazenwasser 1 t/m III, Gevelreiniger 1 t/m III en de meewerkend voorman/-vrouw schoonmaakonderhoud buiten I en II) waarbij er sprake is van schoonmaakwerk buiten met gebruik van water.
 - IJzel: er is sprake van ijzel volgens de meting van het KNMI-weerstation in het postcodegebied waarin het werkobject, waar de werknemer werkzaam is of zou zijn, zich bevindt.
- b. Voor het vaststellen van een norm onder 3a is bepalend de meting van het KNMI-weerstation in het postcodegebied waarin het werkobject, waar de werknemer werkzaam is of zou zijn, zich bevindt.
- c. Het risico van vorst / sneeuw / ijzel moet per werknemer gedurende de eerste 2 vorstdagen in een winterseizoen voor rekening van de werkgever komen.
- d. Voor de vorst- / ijzel- /sneeuwdagen in een winterseizoen boven het

aantal van 2 geldt dat de werkgever – in afwijking van artikel 7:628 BW en lid 1 van dit artikel – het loon of salaris niet doorbetaalt op vorst / ijzel / sneeuwdagen, zoals genoemd onder 3a.

- e. Voor de vorst- / ijzel- / sneeuwdagen in een winterseizoen boven het aantal van 2 zal de werkgever namens de werknemer bij het UWV een WW-uitkering volgens de wettelijke voorziening aanvragen.

Artikel 4

OVERVLOEDIGE REGENVAL / ANDERE BUITENGEWONE NATUURLIJKE OMSTANDIGHEDEN

De hiernavolgende leden van dit artikel gelden:

- voor het tijdvak lopende van 1 januari tot en met 31 december (hierna te noemen: kalenderjaar); én
- voor zover vanwege of ten gevolge van overvloedige regenval of andere buitengewone natuurlijke omstandigheid niet wordt gewerkt.

Artikel 5

OVERVLOEDIGE REGENVAL

- a. Als overvloedige regenval wordt beschouwd een werkdag in een kalenderjaar waarop vanwege overvloedige regenval niet wordt gewerkt en die voldoet aan de volgende norm: de gemeten regenval is tussen 7:00 uur en 19:00 uur tenminste 300 minuten.
- b. Voor het vaststellen van een norm onder 5a is bepalend de meting van het KNMI-weerstation in het postcodegebied waarin het werkobject, waar de werknemer werkzaam is of zou zijn, zich bevindt.
- c. Het risico van overvloedige regenval moet per werknemer gedurende de eerste 19 dagen in een kalenderjaar voor rekening van de werkgever komen.
- d. Voor de dagen in een kalenderjaar boven het aantal van 19 geldt dat de werkgever – in afwijking van artikel 7:628 BW en lid 1 van dit artikel – het loon of salaris niet doorbetaalt op dagen, zoals genoemd onder 5a.
- e. Voor de dagen in een kalenderjaar boven het aantal van 19 zal de werkgever namens de werknemer bij het UWV een WW-uitkering volgens de wettelijke voorziening aanvragen.

Artikel 6

STORM

- a. Als stormdag wordt beschouwd een werkdag in een kalenderjaar waarop vanwege storm niet wordt gewerkt en die voldoet aan minimaal 1 van de volgende normen:
 - Het KNMI geeft een waarschuwing uit voor code rood.

- Het KNMI een waarschuwing voor windkracht 6 of hoger uitdeeft. Dit geldt alleen voor werknemers werkzaam in de glasbewassing en de gevelreiniging (werkzaam in de functies Glazenwasser 1 t/m III, Gevelreiniger 1 t/m III en de meewerkend voorman-/vrouw schoonmaakonderhoud buiten I en II) waarbij er sprake is van buitenwerk op hoogte waarbij klimmaterialen moeten worden gebruikt.
- b. Voor het vaststellen van een norm onder 6a is bepalend de meting van het KNMI-weerstation in het postcodegebied waarin het werkobject, waar de werknemer werkzaam is of zou zijn, zich bevindt.
- c. Het risico van storm moet per werknemer gedurende de eerste 2 dagen in een kalenderjaar voor rekening van de werkgever komen.
- d. Voor de dagen in een kalenderjaar boven het aantal van 2 geldt dat de werkgever – in afwijking van artikel 7:628 BW en lid 1 van dit artikel – het loon of salaris niet doorbetaalt op dagen, zoals genoemd onder 6a.
- e. Voor de dagen in een kalenderjaar boven het aantal van 2 zal de werkgever namens de werknemer bij het UWV een WW-uitkering volgens de wettelijke voorziening aanvragen.

Artikel 6

ALGEMEEN

- a. Van iedere dag waarop een werknemer door een vorst- / ijzel- / sneeuwdag of een andere buitengewone natuurlijke omstandigheid de arbeid niet kan worden verricht doet de werkgever conform de uitvoeringsvoorschriften melding bij het UWV middels het daarvoor door het UWV beschikbaar gestelde formulier.
- b. Ter zake van een dag die bij het UWV wordt gemeld, geldt dat een werknemer op die gehele dag geen (vervangende) werkzaamheden mag verrichten. Bovendien dient de werknemer indien de melding betrekking heeft op vorst, ijzel, sneeuwval of een andere buitengewone natuurlijke omstandigheid vóór 10:00 uur in de ochtend door zijn werkgever te zijn bericht die dag niet op het werk te hoeven verschijnen dan wel door zijn werkgever daadwerkelijk naar huis te zijn gestuurd.
- c. De werkgever is gehouden te voldoen aan alle (uitvoerings-) voorschriften die in het kader van onderhavige regeling gelden. Deze voorschriften zijn te vinden op de websites van het UWV. Het UWV controleert op een correcte naleving hiervan. Bij constatering van oneigenlijk gebruik en/of misbruik kan het UWV sancties opleggen.

CNV SCHOONMAAK

CNV Schoonmaak behartigt de belangen van de schoonmakers en glazenwassers in Nederland. De bond onderhandelt voor hen over de CAO en helpt individuele leden als zij met vragen zitten.

De CAO

De CAO geldt voor alle werknemers in de schoonmaak en de glazenwasserij. Voor het CAO-overleg begint, vraagt CNV Schoonmaak aan leden om hun mening. Welke onderwerpen vinden zij belangrijk? Tijdens de onderhandelingen houdt de bond de leden op de hoogte via nieuwsbrieven. Wordt er een akkoord bereikt, dan is het woord ook weer aan de leden: accepteren zij het of niet?

Individuele hulp aan leden

CNV Schoonmaak helpt leden als zij met vervelende situaties te maken krijgen. Bijvoorbeeld als je werkgever je wil ontslaan. Of een contractswisseling. De bond overlegt dan met werkgevers en zorgt ervoor dat de schoonmakers krijgen (of houden) waar ze recht op hebben. Leden kunnen ook altijd bij de bond terecht met allerlei vragen, bijvoorbeeld over het loonstrookje, toeslagen, arbeidstijden, pensioen en arbeidsomstandigheden.

Uitgebreide dienstverlening

De leden van CNV Schoonmaak kunnen gebruikmaken van een uitgebreide dienstverlening. Bijvoorbeeld rechtshulp, zowel bij problemen op het werk als in de privésfeer. Of gratis cursussen, hulp bij de loopbaan of hulp bij het invullen van het belastingformulier.

Omdat veel schoonmakers parttime werken, is een lidmaatschap voor hen extra aantrekkelijk: voor hen geldt een lagere contributie.

CNV Schoonmaak heeft ook een eigen website. Wil je meer weten, of lid worden? Kijk dan op:
www.cnvvakmensen.nl/diensten/schoonmaak/cao-schoonmaak-en-glazenwassersbedrijf/

of bel naar CNV Info: 030-7511007.

Nooit meer onzichtbaar!

Schoonmakers doen belangrijk werk. Zonder de schoonmaker kunnen de leraar, de directeur, de secretaresse of de minister hun werk niet doen. En waar een sterke vakbond is, krijgen de schoonmakers ook het respect en de CAO die ze verdienen.

Wanneer schoonmakers samen opstaan, krijgen ze het beter. Dan zijn we niet meer onzichtbaar. Dan krijgen we wel gewoon doorbetaald bij ziekte en krijgen we meer loon. En het kan nog veel beter. Meer aandacht voor de hoge werkdruk of meer vaste contracten bijvoorbeeld. Dus sluit je aan bij FNV Schoonmaak, de vakbond van schoonmakers! Want samen staan we sterk. En wie sterk is, kan winnen!

www.fnv.nl/schoonmaak
www.facebook.com/fnvschoongenoe



Van de geboorte tot de laatste levensreis... In elke fase van het leven leveren schoonmakers, glazenwassers en specialistische reinigers een onmisbare bijdrage. We zijn cruciaal voor een gezonde, goed werkende samenleving. Met 125.000 medewerkers en 11.000 bedrijven is de schoonmaakbranche één van de grootste werkgevers van Nederland. Dagelijks zorgen onze onmisbaren voor een schone, gezonde en veilige omgeving om in te werken, wonen, verblijven, beleven, herstellen. ...

Schoonmakend Nederland

Schoonmakend Nederland zet zich in voor de belangen van de werkgevers van de schoonmaak- en glazenwassersbranche. Voor een gezond ondernemersklimaat. Zodat de schoonmaakbedrijven een goede werkgever kunnen zijn en blijven. Onder meer door het bieden van goede arbeidsvoorwaarden en gezonde, veilige arbeidsomstandigheden. En door te investeren in de ontwikkeling van medewerkers met vakopleidingen en taaltrajecten. Omdat de branche en onze werknemers dat verdienen. Lees meer over de belangenbehartiging, dienstverlening voor de leden en het Keurmerk Schoon op schoonmakendnederland.nl.

Download de cao app

De cao schoonmaak- en glazenwassersbranche is altijd en overal eenvoudig te raadplegen via de cao app. In de app staat dezelfde tekst als in het papieren cao-boekje. De zoekfunctie helpt om snel een onderwerp te vinden. Speciaal voor leden van Schoonmakend Nederland zijn er extra functionaliteiten toegevoegd. In de teksten staan links naar meer informatie en uitleg over de toepassing van de cao. Daarnaast kunnen leden gebruikmaken van de chatfunctie met de cao-helppdesk medewerkers.

www.schoonmakendnederland.nl

Heb jij de RAS app al?

De RAS app is dé hulp van de schoonmaker.

Download de app via de QR code
of vind hem in de app store

